

دانشیهایی ضروری

راهنمای سفر زیارتی حج تمتع
۱۴۳۶ ه.ق - ۱۳۹۴ ش.ه

سازمان حج و زیارت
روابط عمومی

سازمان حج و زیارت
روابط عمومی

نام اثر: دانستیهای ضروری (کتابچه راهنمای زیارتی حج تمتع ۱۳۹۴)

تهیه و تدوین: اداره کل حوزه ریاست و روابط عمومی سازمان حج و زیارت

تاریخ تهیه: تابستان ۱۳۹۴

پایگاه اطلاع رسانی سازمان حج و زیارت: www.hajnews.ir و www.haj.ir

پست الکترونیکی روابط عمومی سازمان حج و زیارت: pr@haj.ir

نشانی: تهران، خیابان آزادی، نبش رودکی شمالی، سازمان حج و زیارت

تلفن مرکزی سازمان: ۰۲۱-۶۴۵۱۱

گاهی بر شما نیست که از فضلِ پروردگارتان
(و از منافع اقتصادی در ایام حج) طلب کنید (که
یکی از منافع حج، پی ریزیِ یک اقتصادِ صحیح
است). و هنگامی که از «عرفات» کوچ کردید، خدا
را نزد «مشعر الحرام» یاد کنید! او را یاد کنید
همان‌طور که شما را هدایت نمود و قطعاً شما
پیش از این، از گمراهان بودید

سوره مبارکه بقره-آیه ۱۹۸

مراتب معنوی حج، که سرمایه حیات جاودانه است و انسان را به افق توحید و تنزیه نزدیک می‌نماید، حاصل نخواهد شد مگر آنکه دستورات عبادی حج به طور صحیح و شایسته و مو به مو عمل شود و حجاج محترم و روحانیون معظم کاروانها تمام همّ خود را صرف در تعلیم و تعلم مناسک حج کنند و بر مسئله دانان است که از همراهان خود مواظبت کنند، که خدای نخواستہ تخلف از دستورات نشود و بعد سیاسی و اجتماعی آن حاصل نمی‌گردد، مگر آنکه بعد معنوی و الهی آن جامع عمل پوشد و لبیکهای شما جواب دعوت حق تعالی باشد و خود را محرم برای وصول به آستانه محضر حق تعالی نمایید، و لبیک گویان برای حق نفی شریک به همه مراتب کنید و از «خود»، که منشأ بزرگ شرک است، به سوی او -
جلّ و علا - هجرت نمایید.

حضرت امام خمینی (قدس)

حج، چشمه ی جوشان فیض الهی است. یکایک شما حاجیان سعادت‌مند، اکنون این اقبال بلند را به دست آورده اید که در این اعمال و مناسک آکنده از صفا و معنویت، دل و جان را شستشویی بسزا داده، از این منبع رحمت و عزت و قدرت، ذخیره ای برای همه عمر خویش بردارید. خشوع و تسلیم در برابر خدای رحیم، تعهد به وظایفی که بر دوش مسلمانان نهاده شده است؛ نشاط و حرکت و اقدام در کار دین و دنیا؛ رحم و گذشت در تعامل با برادران؛ جرات و اعتماد به نفس در برابر حوادث دشوار؛ امید به کمک و دستگیری خداوند در همه جا و همه چیز؛ و کوتاه سخن، ساخت و پرداخت انسانی در طراز مسلمانی را در این عرصه الهی آموزش و پرورش، می توانید برای خویش تدارک بینید و خود آراسته به این زیورها و بهره یافته از این ذخیره ها را برای کشور خویش و ملت خویش، و در نهایت برای امت اسلامی، سوغات برید.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

فهرست

صفحه	عنوان
۱۲	مقدمه
۱۴	معرفی و شرح وظایف سازمان حج و زیارت
۱۷	دستگاه های اجرایی مرتبط با حج و زیارت
۱۸	عوامل کاروان و وظایف آنها
۲۰	موقعیت جغرافیایی عربستان
۲۵	شهر مکه مکرمه و اماکن متبرکه آن
۲۷	شهر مدینه منوره و اماکن متبرکه آن
۲۹	هزینه سفر
۳۶	چند نکته و تذکر قابل توجه
۳۹	هشدارهای موثر در پیشگیری از حمل مواد مخدر
۵۱	امنیت در سفر

۷۱ خدمات بهداشتی و درمانی

۸۳ پوشش بیمه ای و تعهدات بیمه

۸۷ امور تدارکات و تغذیه در حج

۹۲ امور اسکان در حج

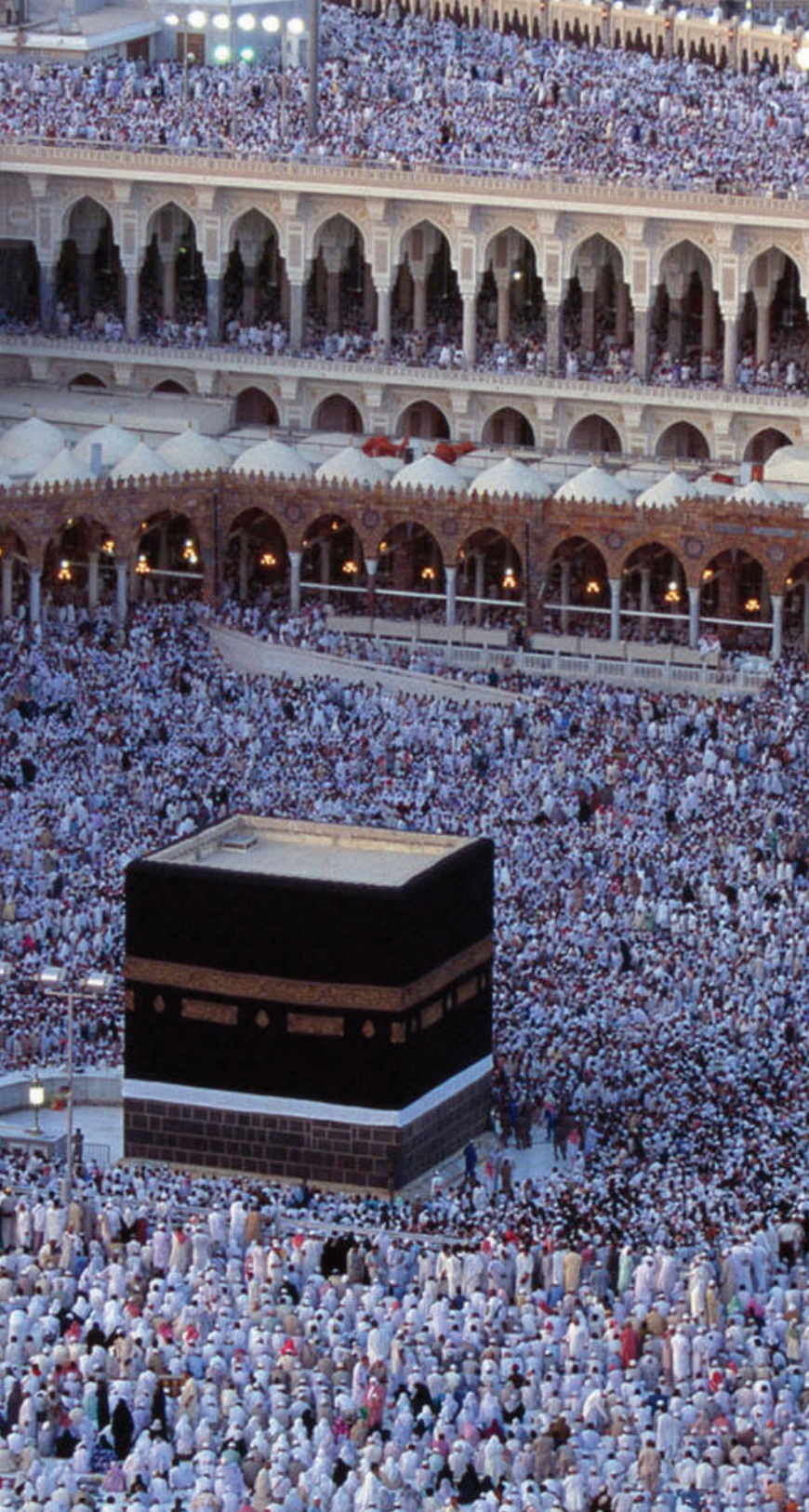
۹۹ حمل و نقل در حج

۱۱۹ امداد و راهنمایی حجاج

۱۲۲ طرح قربانی حج

۱۲۸ نکات و تذکراتی در خصوص خرید از عربستان

۱۳۱ نحوه تماس تلفنی با ایران و تلفن های ضروری

حجاج و زائران محترم:

باعنایت به کاربردی بودن مطالب تهیه شده در این کتابچه راهنما، تقاضا می‌گردد قبل از عزیمت به سرزمین وحی در خصوص مطالعه دقیق و کافی آن و همچنین رعایت نکات و تذکرات ارائه شده اهتمام ویژه ای داشته باشید.

مقدمه:

ضمن تقدیم سلام و آرزوی سفری خوش و حج مقبول، اکنون که توفیق انجام فریضه حج نصیب شما گردیده، مناسب است بدانیم خادمین میهمانان خداوند قبل از حضور شما زمینه ارائه خدمات و امکانات لازم را تدارک دیده و در طول موسم برنامه های تنظیم شده را با همکاری دستگاه های متعدد ایرانی و عربستانی به اجرا می گذارند. بدیهی است در مسیر تحقق برنامه های گسترده محدودیتهای فراوان محیطی وجود دارد که با تلاش و درک ظرافت ها بموقع باید نتیجه بدهد. از مهمترین موانع می توان به حساسیتهای عقیدتی و سیاسی و مقررات عربستان اشاره کرد، به اضافه اینکه مردم عزیزمان سفری دشوار و طولانی را با فرایض و مناسک مشخص به دور از خانواده در زمان و مکان معینی و در سرزمین دیگر بصورت گروهی همراه سایر هموطنان با فرهنگ ها و سلاقی مختلف در میان سایر ملیتهای حاضر در صحنه حج که

درعین حال بایستی اعمال واجب خود را بطور صحیح درکمال آرامش واطمینان و بدور از هرگونه اضطراب در فضای روحانی ونورانی بجای آورند و بادست پر به میهن اسلامی بازگردند و برکات آن را در طول زندگی درک نموده و توشه اخروی مناسب بردارند. سازمان حج و زیارت از طریق تهیه این مجموعه قصد دارد شرایط ویژه حج وخدمات درعرصه های گوناگون را بازگو نموده و بدین ترتیب با انتقال اطلاعات عمومی و ضروری سفری آرام ودلنشین و رضایت نسبی زائران عزیز را فراهم نماید.

روابط عمومی سازمان حج و زیارت

معرفی و شرح وظایف سازمان حج و زیارت

بر طبق تصویب نامه مورخ ۱۳۸۴/۳/۲۴ شورای عالی اداری سازمان حج و زیارت، مؤسسه ای دولتی، مستقل و وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است که براساس سیاستهای مصوب نظام، اندیشه های امام راحل(ره)، رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و رییس جمهور و این مصوبه اداره می گردد.

اهداف کلی سازمان:

سیاستگذاری، نظارت، هدایت و اداره امور حج و زیارت و عتبات عالیات در خارج از کشور و برقراری ارتباط با کشورهای اسلامی و مجامع بین المللی اسلامی در امر حج و زیارت و شناساندن ماهیت و ابعاد مختلف انقلاب اسلامی به حجاج.

وظایف اساسی سازمان حج و زیارت:

- اجرای کلیه رهنمودها و منویات و ارشادات مقام معظم رهبری و سیاست های دولت محترم

• تهیه و تدوین برنامه های راهبردی، سیاست ها و خط مشی ها و روشهای اجرایی جهت ارائه و اخذ مصوبه از شورایعالی حج و سایر مراجع ذیربط

• برنامه ریزی و اقدام در جهت آموزش و ارتقای سطح مهارت، دانش و بصیرت کارگزاران دولتی و خصوصی و نظارت بر عملکرد آنان و ارزیابی و اصلاح مداوم چرخه امور و برنامه ها با استفاده از دانش روز و تجربیات سازمان و انجام نظرسنجی های علمی و توسعه مشارکت کارگزاران.

• انجام امور حج و عمره و زیارت عتبات مقدس و اماکن متبرکه خارج از کشور با استفاده از نیروی انسانی متدین و ماهر و بهره گیری از فناوری روز.

• بررسی تقاضای کارگزاری و صدور و لغو و تعلیق مجوز فعالیت کارگزاران براساس دستور العمل های مربوط ضمن تعقیب برنامه های حمایتی، هدایتی، نظارتی و رسیدگی به تخلفات کارگزاران ذیربط.

• رسیدگی به انتقادات و شکایات زائران و مراجعان

• ارتباط و تعامل با دستگاهها و نهادهای مسئول در امور حج و زیارت و سفرهای زیارتی

• اهتمام برای حفظ عزت و منزلت و کرامت و حقوق زائران ایرانی

• ارتباط و همکاری موثر با بعثه مقام معظم رهبری در زمینه گسترش و تعمیق وظایف تبلیغی، سیاسی، فرهنگی و آموزشی.

• برنامه ریزی جهت بکارگیری منابع مالی در اختیار امور

حج و زیارت در زمینه تهیه و اجرای طرحها و پروژه های اقتصادی از طریق تأسیس شرکت های تجاری، مشارکت و سرمایه گذاری در رابطه با احداث و یا خرید هتل، زائرسرا و مهمانسرا در شهرهای دارای اماکن زیارتی در داخل و خارج از کشور و مطالعه و بررسی و ایجاد سرویس حمل و نقل زمینی و هوایی و دریائی مورد نیاز و همچنین مشارکت در امور بازرگانی مربوط به تهیه و تامین ابزار و وسائل و مواد غذایی مورد نیاز برای اداره امور زائران ایرانی در خارج از کشور

- ایجاد، راه اندازی و بهره برداری از سیستم های نوین فناوری اطلاعات رایانه ای در جهت بالابردن سطح کرائی و سرعت بخشیدن به کلیه امور مربوط به حج و زیارت
- هماهنگی با سفارت و کنسولگری ج.ا.ا در کشورهای میزبان زائران حج، عمره و اعتاب مقدس جهت جذب تسهیلات و کارسازی امور ایشان.
- گسترش و تنوع خدمات بیمه ای، بهداشتی، درمانی و ارائه خدمات رفاهی و حمایت و پشتیبانی همه جانبه از زائر مخصوصاً در صورت بروز حوادث.
- تشکیل ستادهای دائم و موقت حج و عمره و سایر عتبات مقدس.

دستگاه های اجرایی مرتبط با حج و زیارت

دستگاه های اجرایی بخشهای مختلف کشور به عنوان نهادهای همیاروهمکار سازمان حج و زیارت می توانند نقش مهمی در امور خدمات حج و زیارت داشته باشند و بدون هماهنگی با آنها این مأموریت انجام نمی گیرد. بعضی از این دستگاه های اجرایی که در امر خدمت رسانی به حجاج و زائرین محترم به سازمان حج و زیارت یاری رسانی می نمایند، عبارتند از:

۱. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۲. وزارت راه و شهرسازی (هوایمایی کشوری، شرکت هوایمایی جمهوری اسلامی ایران، پایانه ها و ...)
۳. وزارت امور خارجه
۴. وزارت امور اقتصادی و دارایی (بانکها، گمرک و ...)
۵. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۶. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
۷. وزارت کشور (اداره کل مرزبانی، ثبت احوال، اداره کل اتباع و ...)
۸. سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
۹. دستگاه های امنیتی
۱۰. وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۲. شورای عالی امنیت ملی
۱۳. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۱۴. جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

عوامل کاروان و وظایف آنها

به منظور تسهیل انجام اعمال و رسیدگی به امور زائرین عزیز و رفع مشکلات آنها در طول سفر گروهی و نسبتاً طولانی حج تمتع در کشوری دیگر با شرایط خاص آن کشور و در میان زوار سایر ملل ضرورت دارد جمعی علاقمند تحت عنوان مدیر کاروان به همراه روحانی کاروان و همچنین چند نفر عوامل خدماتی وظیفه تمشیت امور ضیوف الرحمن را برعهده گیرند و در قالب شرح وظایف و دستورالعمل های صادره و تحت نظارت سازمان حج و زیارت ارائه خدمت نمایند. این افراد علاوه بر تجربه بایستی سایر شرایط و صلاحیت های مورد نظر را احراز نمایند. اینان با اخلاص کامل در خدمت زائران اعزامی قرار دارند و مدت ها قبل از عزیمت کاروان همراه اعضای کاروان هستند و تمام تجربه و تلاش خود را مصروف رفاه و آسایش آنان مینمایند. مدیران کاروان و عوامل از طریق طی مراحل تخصصی و گزینشهای مربوطه برگزیده می شوند و عملکرد ایشان نیز تحت نظارت و ارزیابی مستمر قرار می گیرد. علاوه بر این افراد بخشی از عوامل در مکه و مدینه بعنوان مدیر و عوامل مجموعه شناخته می شوند و در هتل محل مأموریت خود مستقر می شوند. انتخاب

و بکارگیری مدیر و عوامل مجموعه نیز تابع ضوابط
مشخصی است و کلیه این عزیزان از تجربه بالایی
در امر حج و زیارت برخوردارند. اهم وظایف مدیران
کاروان، مجموعه و عوامل مربوطه در طول مدت عملیات
حج در بخش های: امور عمومی، امور فرهنگی، امور
درمانی و بهداشتی، امور مربوط به اسکان، امور تغذیه و
تدارکات، امور مربوط به حمل و نقل و... تقسیم بندی
می گردد که از قبل این امور با ارسال بخش نامه ها و
دستور العملهای مرتبط برای ایشان تبیین گردیده است.
در موسم حج تمتع ۹۴ تعداد کاروان های اعزامی بالغ
بر حدود ۴۴۶ کاروان می باشد که این کاروان ها در قالب
کاروان های ۸۵، ۱۱۵، ۱۳۵ و ۱۶۰ نفر دسته بندی
شده اند و بنا بر نوع کاروان از لحاظ تعداد زائر تعداد
نفرات عوامل متفاوت خواهد بود؛ در حج سال جاری
تعداد ۷۶ هتل جهت اسکان زائرین پیش بینی گردیده
است که از این تعداد ۵۳ هتل در مکه مکرمه و ۲۳
هتل در مدینه منوره می باشد. تعداد کل عوامل پیش
بینی شده جهت مجموعه های حج تمتع سال جاری
حدود ۹۰۰ نفر می باشند که از این تعداد ۲۸۰ نفر
پزشک وظیفه حفظ سلامت حجاج را عهده دار هستند.

موقعیت جغرافیایی عربستان

کشور عربستان سعودی یکی از کشورهای قاره آسیا در منطقه استراتژیک خاورمیانه است که با مساحت $2/149/690$ کیلومتر مربع بزرگترین کشور شبه جزیره عربستان محسوب می گردد و حدود $3/4$ شبه جزیره را دربرگرفته است.

همسایگان عربستان سعودی

عربستان سعودی از جنوب با یمن و عمان و از شرق با کویت، بحرین، قطر و امارات متحده و بخشی از خلیج فارس و از شمال با عراق و اردن همسایه بوده و از

غرب به دریای سرخ محدود میباشد و با همسایگان خود دارای $4/431$ کیلومتر مرز زمینی است که با اردن 744 کیلومتر، عراق 814 کیلومتر، کویت 222 کیلومتر، قطر 60 کیلومتر، امارات متحده 457 کیلومتر، عمان 676 کیلومتر و با یمن $1/458$ کیلومتر مرز مشترک

دارد و طول ساحل آن ۲/۶۴۰ کیلومتر میباشد که از این مقدار ۱/۹۸۸ کیلومتر ساحل دریای سرخ و ۶۵۲ کیلومتر ساحل خلیج فارس میباشد. محیط کشور عربستان سعودی حدوداً ۷/۰۷۰ کیلومتر میباشد.

عوارض طبیعی:

عربستان سعودی دارای سلسله ارتفاعات عظیمی است که در غرب از جنوب به شمال متمایل بوده و سپس به سوی شمال شرقی امتداد می یابد. سلسله کوههای (سراه) از جمله ارتفاعات غربی است که آن را (جبال حجاز) نیز نامیده اند و از شمال تا جنوب در برابر دریای سرخ کشیده شده و طول آن ۱/۶۷۰ کیلومتر می باشد. بلندترین قله در رشته کوههای غربی (راس الصبح) نام داشته و ۳/۱۳۳ متر ارتفاع دارد. بیابانهای معروف این کشور نفوذ، دهننا و ربع الخالی میباشد که بیابانهای ربع الخالی با وسعت حدود ۵۵۰/۰۰۰ کیلومتر مربع اجازه زیستن هیچگونه جاننداری را به خود نداده است. عربستان سعودی در شمار خشک ترین و گرم ترین مناطق دنیا قرار دارد و دارای دو فصل تابستان و زمستان می باشد که در تابستان گرم و در زمستان معتدل (متمایل به سرد) می باشد که در قرآن کریم

نیز به سفر کاروانها در این دو فصل اشاره شده است:
«بسم الله الرحمن الرحيم لايلاف قريش* ايلافهم
رحله الشتاء و الصيف. (سوره قريش)» فصل تابستان
از اوایل اردیبهشت ماه شروع شده و تا اواخر مهرماه
ادامه دارد و فصل زمستان از اوایل آبانماه تا اواخر
فروردین میباشد. رطوبت هوای عربستان بیشتر ناشی
از بخار آبهای دریای سرخ و خلیج فارس است. در این
کشور بارندگی بسیار کم می باشد و بعلت وزش بادهای
موسمی در نقاط مرکزی، میزان بسیار ناچیزی از بارانهای
اقیانوس هند در این منطقه نفوذ می کند و گاهی نیز
رگبارهای تند و کوتاه به صورت غیرعادی می بارد.
میزان بارندگی سالیانه حدود ۸۱ میلیمتر می باشد.
آبهای سطحی بیشتر در مناطق غرب و جنوب غربی آن
وجود دارد، در زمینه کنترل آبهای سطحی با احداث
۱۸۵ سد در مناطق مختلف کشور حدود ۸۰۰ میلیون
متر مکعب آب ذخیره سازی میشود و همچنین این
کشور در راه تلاش شیرین کردن آب دریا برای تامین
نیازهای روزانه، موفق شده است با نصب ۳۰ دستگاه
آب شیرین کن در سواحل خلیج فارس و دریای سرخ
روزانه ۳ میلیون مترمکعب آب آشامیدنی تامین نماید.

جمعیت:

برابر آخرین آمار وزارت برنامه ریزی در نیمه اول

سال (۲۰۰۸ م) برابر با (۱۴۲۸هـ ق) جمعیت عربستان سعودی ۲۸/۱۴۸/۰۰۰ نفر میباشد که در این میان افراد بومی ۲۲/۵۷۱/۰۰۰ نفر و افراد خارجی (مهاجر) مقیمان کشور ۵/۵۷۶/۰۰۰ نفر است.

تقسیمات کشوری:

عربستان سعودی به ۱۳ استان (منطقه) تقسیم شده و در راس هر استان امیری با حکم پادشاه منصوب می گردد که تمامی امیران (استانداران) از شاهزادگان میباشدند. این استانها عبارتند از :

- ۱- ریاض (ریاض)
- ۲- مکه مکرمه
- ۳- مدینه منوره
- ۴- حائل
- ۵- الشرقیه (دمام)
- ۶- قصیم (بریده)
- ۷- تبوک
- ۸- الباحه
- ۹- عسیر (ابها)
- ۱۰- نجران
- ۱۱- جوف (سکاکا)
- ۱۲- جیزان

۱۳- حدود الشماليه (عرعر)

پایتخت و شهرهای مهم :

پایتخت عربستان سعودی شهر ریاض می باشد که در مرکز کشور قرار دارد و جمعیت آن بیش از ۴/۶۰۰/۰۰۰ نفر می باشد و با آنکه چند دهه از انتخاب آن به عنوان پایتخت نمی گذرد، توسعه چشمگیری یافته است. پس از ریاض، مهمترین شهر سیاسی و اقتصادی عربستان سعودی و پایتخت سابق این کشور، شهر جده با جمعیتی حدود ۳/۷۰۰/۰۰۰ نفر می باشد که هنوز نیز اهمیت خود را حفظ کرده است و مقامات سیاسی چند ماه از سال را در این شهر می گذرانند و شهرهای مهم دیگر آن عبارتند از : مکه، مدینه، دمام، تبوک، طائف، ینبع و

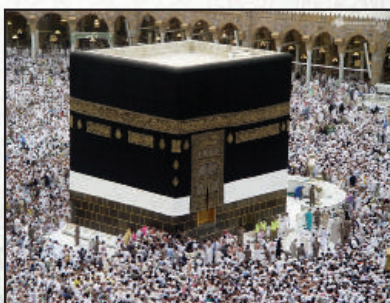
شهر مکه مکرمه و اماکن متبرکه آن

مکه ام القری و مرکز ظهور دین اسلام است و گذشته از شرافت و قداستی که از آغاز خلقت و به خصوص از زمان حضرت ابراهیم (ع) داشت، نخستین آیه های قرآن کریم نیز در آنجا بر رسول خدا (ص) فرود آمد و نیز آنجا زادگاه آن حضرت و امیر مومنان (ع) و فاطمه زهرا (س) است. مکه در ارتفاع ۳۳۰ متر از سطح دریا قرار دارد و رشته کوههای متعددی آن را فرا گرفته

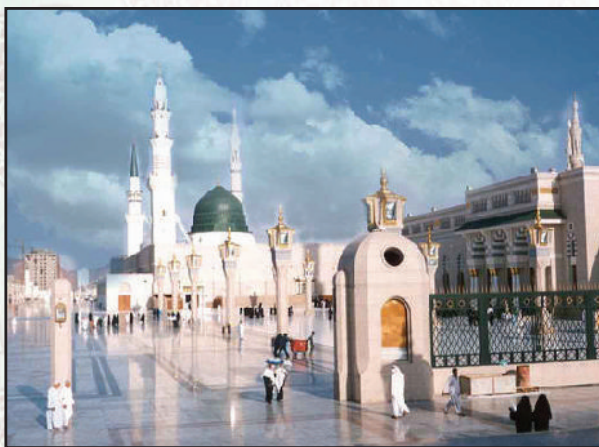
است. فاصله مکه تا بندر جده حدود هشتاد کیلومتر و درجه حرارت آن در زمستان و تابستان میان ۱۸ تا ۴۷ درجه بالای صفر متغیر است. هرچند این شهر از هزاران سال پیش به قداست معروف بوده اما سراسر این تاریخ جز آغاز و آخر آن به درستی روشن نیست. به فرموده قرآن کریم، نخستین شخص ابراهیم بود که خانواده خود را در این سرزمین بی آب و علف جای داد تا این که در دورههای پس از آن، گروهی به نام

«عمالیق» بر آن مسلط شدند. در سده چهارم میلادی بر اثر به هم خوردن اوضاع اجتماعی و اقتصادی جنوب عربستان، دسته‌هایی از مردم جنوب به دیگر نقاط شبه جزیره مهاجرت کردند. تیره ای که به نام «جرهم» معروف بودند در مکه ساکن شدند و کار اداره شهر را به عهده گرفتند. پس از آنان تیره «خزاعه» بر آنجا سلطه یافتند و در آغاز سده ششم میلادی قصی فرزند کلاب، جدّ اعلای رسول خدا (ص) قریش را، که در بیابانها و دره‌های بیرون مکه میزیستند، به شهر آورد و ریاست مکه را در دست گرفت و «دارالندوه» را تاسیس کرد. دارالندوه نخستین و تنها مجلس مشاوره در سراسر عربستان بود. این مجلس سپس منزلگاه خلفا و امرا گردید، سپس اندک اندک بنای آن رو به ویرانی نهاد و سرانجام جزو مسجد گردید و امروزه هیچ نشانی از آن نمانده است. شهر مکه دارای اماکن متبرکه‌گوناگونی است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به مسجد الحرام، کعبه معظمه، غار حراء، محل تولد پیامبر(ص)، غار ثور، شعب ابی طالب، مشعر الحرام، منا، صحرای عرفات، جمرات، مسجد جن، مسجد تنعیم، مسجد خیف و قبرستان ابو طالب اشاره نمود.

شهر مدینه منوره و اماکن متبرکه آن

این شهر دومین شهر بزرگ و مقدس اسلامی است و قبر مطهر پیامبر گرامی اسلام (ص) و عده ای از اهل بیت(ع) و یاران او در آن قرار دارد. در قبرستان بقیع این شهر نیز چهار تن از امامان (امام حسن مجتبی(ع)، امام سجاد(ع)، امام باقر(ع)، امام صادق(ع)) و بنا بر روایتی، حضرت فاطمه زهرا(س) مدفون اند. پیامبر اکرم

مکه را حرم خدا و مدینه را حرم رسول الله شمردند. پیش از اسلام، قبیله های اوس، خزرج - از قبایل عرب جنوب جزیره العرب - و سه قبیله یهودی بنی قینقاع، بنی نضیر و بنی قریظه در این شهر می زیستند. مدینه نسبت به مکه بسیار آبادتر و دارای زمینهای حاصلخیز و آب نسبتاً کافی است. پیش از هجرت رسول خدا (ص)، مردم این شهر به کعبه احترام میگذاشتند و هر سال برای طواف آن و عبادت بتها به مکه

می آمدند؛ تا اینکه آوازه ظهور و بعثت پیامبر به آنان رسید. در سال ۱۲ بعثت، دوازده نفر از مردم یثرب اسلام آوردند و پیامبر اکرم(ص) مصعب بن عمیر را برای آموزش احکام دین و تبلیغ اسلام با آنان همراه کرد. در سال ۱۳ بعثت ۷۵ تن از مسلمانان یثرب در ایام حج در عقبه منی با رسول خدا(ص) پیمان بستند و از آن پس بر تعداد مسلمانان یثرب افزوده شد و زمینه هجرت مسلمانان و در نتیجه هجرت پیامبر(ص) به این شهر فراهم شد. مردم مدینه که به انصار مشهور شده بودند، با جان و مال خود از پیامبر(ص) و آرمانهای او دفاع کردند و در تمامی نبردهای اسلامی، از جمله بدر، احد، خندق، فتح مکه و جنگ حنین در دفاع از اسلام شمشیر زدند. شهر مدینه منوره دارای اماکن متبرکه گوناگونی است که از جمله مهمترین آنها می توان به مسجد نبوی(ص)، قبرستان بقیع، مقبره الشهداء احد، مسجد قباء و مساجد سبع اشاره نمود.

هزینه سفر

۱- چگونگی دریافت هزینه:

پس از فراخوان سازمان حج و زیارت متقاضیان تشریف به منظور ثبت نام حج تمتع به بانک عامل مراجعه و نسبت به ودیعه گذاری (سپرده گذاری بلندمدت) اقدام نموده اند. سازمان حج و زیارت با هماهنگی بانک عامل نسبت به قرعه کشی و تعیین اولویت تشریف زائرین اقدام و همه ساله بر مبنای مجوز اخذ شده از وزارت حج عربستان نسبت به فراخوان زائرین براساس اولویت اقدام و واجدین شرایط ضمن اعلام آمادگی جهت تشریف به دفاتر زیارتی مراجعه و در کاروانهای منتخب ثبت نام و نسبت به تکمیل اطلاعات اقدام می نمایند. مدیران کاروانهای منتخب پس از ثبت اطلاعات اولیه و دریافت مدارک مورد نیاز نسبت به صدور فیش مابه التفاوت براساس جداول نرخ گذاری که قبلاً توسط سازمان از طریق سیستم در اختیار آنان قرار گرفته اقدام نموده و زائرین را جهت محاسبات بعدی به بانک عامل راهنمایی می نمایند. باتوجه به هماهنگی های انجام شده فی مابین سازمان حج و زیارت و اداره سازمان و روش های بانک عامل دستورالعمل لازم در خصوص نحوه محاسبات و منظور نمودن سود به کلیه شعب بانک ارسال و شعب مذکور پس از مراجعه زائر پس از دریافت و ابطال سند ودیعه گذاری اولیه و محاسبه سود مشارکت در عقود

اسلامی نسبت به دریافت باقی وجه اقدام و وجوه مذکور به حساب واسطه ای که به همین منظور افتتاح گردیده تجمیع و پس از اعزام زائرین و تأیید صورتجلسه پرواز توسط دفاتر حج و زیارت استانها و شهرستانها حواله ای از طریق اداره کل امور مالی به صورت الکترونیکی برای بانک ارسال و هزینه سفر متقاضیان تشریح حساب سازمان واریز می گردد.

۲- شرح هزینه سفر:

درسال جاری علیرغم وجود تورم درداخل کشورمان و عربستان سعودی ونوسانات نرخ ارز ،ضمن تمهیدات و تلاشهای صورت گرفته هزینه سفر نسبت به سال گذشته هیچگونه افزایشی نداشته، ضمناً به منظور رفاه وتکریم زائرین هزینه سفر آنان در دومرحله دریافت که به حساب واسطه واریز شده است. در فیش مابه التفاوت صادره هزینه های دریافتی شامل سه بخش به شرح ذیل می باشد:

الف) هزینه های تکلیفی شامل بیمه،خدمات هلال احمر،هزینه اجرای عملیات وهزینه های فرهنگی و ثبت نام و سازماندهی وحق الزحمه عوامل مربوطه می باشد که به صورت ریال ایران مطابق جدول شماره یک محاسبه و دریافت می گردد.

ب-مخارج ریالی اقلام ثابت: شرح این هزینه ها و مبلغ آن به صورت ریال ایران در جدول شماره دو مورد اشاره قرارگرفته است

ج- هزینه بلیط هواپیما:

براساس قرارداد فی مابین سازمان حج و زیارت با شرکت های هواپیمایی ایرانی و سعودی و توافقات بعمل آمده هزینه بلیط با احتساب عوارض فرودگاهی ایران و عربستان به تفکیک ایستگاه های دور و نزدیک و مقصد (مدینه منوره یا جده) به شرح جدول شماره سه محاسبه و دریافت می گردد.

د- مخارج ارزی عربستان:

باتوجه به افزایش نرخ ارز تخصیصی برای سفر حج تمتع نسبت به سال گذشته از مبلغ ۲۶۰۰۰ ریال به ۲۷۰۰۰ ریال (با احتساب هزینه انتقال و نرخ تسعیر و کارمزد) موارد مشروحه ذیل در خصوص مخارج ثابت ارزی طی جدول شماره چهار و مسکن مورد اجاره طی جدول شماره پنج اعلام می گردد.

۱- ورودیه شامل اجور خدمات، خیام منی و عرفات و سایر هزینه های مرتبط با خیام، همچنین حمل و نقل بین شهری و بار و ایام تشریق و تغذیه و تدارکات و حمل و نقل درون شهری به شرح جدول شماره چهار محاسبه و از زائرین اخذ گردیده است. مبالغ فوق برای کلیه زائرین یکسان است.

۲- هزینه مسکن حجاج براساس قرارداد فی مابین شرکتهای عربستانی و به تفکیک درجه هتل و مراحل اعزام (مدینه قبل-بعد) محاسبه می شود. حجاج محترم مناسب است مطلع باشند یکی از عمده ترین بخش های موثر در تفاوت قیمت کاروان ها هزینه مسکن

می باشد که حدود ۶۰ درصد کل هزینه ها را به خود اختصاص می دهد که هزینه آن تماماً بصورت ارزی (دلار) پرداخت می گردد. در موسم حج سال جاری با ارزیابی های صورت گرفته حدود ۲۰ درصد از ساختمان هایی که در سال گذشته جهت امر اسکان اجاره شده بود به علت پایین بودن سطح کیفی مورد تجدید اجاره واقع نشد و ساختمان های مناسبتری اجاره گردید. با پیگیریها و کوشش های مستمر عوامل تهیه مسکن تخفیف های مناسبی از مالکین ساختمان های عربستانی اخذ گردیده و این مورد باعث شد تا شاهد افزایشی در قیمت تهیه مسکن جهت موسم حج سال جاری نباشیم.

نکات مهم و قابل توجه :

الف- زائرین محترم به غیر از هزینه سفر فوق الذکر هیچ وجه دیگری را به سازمان حج و زیارت یا دفاتر خدمات زیارتی اعم از نقدی و یا واریز به حساب بانکی آنان پرداخت نمی نمایند و اخذ هرگونه وجهی از سوی عوامل دست اندرکار تخلف محسوب می گردد.

ب- هزینه های مربوط به قبل از اعزام از قبیل هزینه حمل و نقل تا فرودگاه، تهیه ساک و... به عهده زائرین بوده و سازمان حج و زیارت در این خصوص هیچگونه دخالتی نداشته و زائرین موظف می باشند در موعد مقرر در ایستگاه پروازی و فرودگاه حضور یابند.

ج- در صورت انصراف زائر از اعزام با توجه به مرحله انصراف که در سیستم تعریف گردیده است خسارت متعلقه محاسبه و از جوه پرداختی کسر و الباقی پس از انجام سپرده

گذاری مجدد (ودیعه حج) به حساب زائر واریز می شود. ضمناً حساب زائرین نزد بانک عامل حداقل به مدت ۶ ماه پس از بازگشت مفتوح بوده و چنانچه خسارتی از قبیل تاخیر پرواز و یا کسر اقامت و تغییر هتل به زائر تعلق گیرد بحاسب یاد شده واریز می شود.

جدول شماره یک - هزینه های تکلیفی (ریال ایران)

مبلغ هزینه (ریال ایران)	عنوان هزینه
۱۶۰/۰۰۰	بیمه
۸۰۰/۰۰۰	هلال احمر (خدمات بهداشتی درمانی)
۶/۰۸۰/۴۲۸	هزینه های جاری سازمان و امور فرهنگی
۲/۶۲۰/۶۵۴	هزینه های پشتیبانی اجرای عملیات
۱۸۷/۰۴۷	هزینه های ثبت نام و سازماندهی (عوامل)
۹/۸۴۸/۱۲۹	جمع
۹/۸۴۸/۰۰۰	جمع کل (رند شده)

جدول شماره دو - مخارج ریالی اقلام ثابت در همه کاروانها

مبلغ هزینه (ریال ایران)	شرح هزینه
۸۵۰/۰۰۰	آموزش - اجاره و هزینه های دفتری و غیره

جدول شماره سه - هزینه بلیط هواپیما

مبلغ هزینه (ریال ایران)	نام ایستگاه پروازی
۱۴/۸۶۹/۰۰۰	زنجان - همدان - یزد - کرمانشاه - کرمان - شیراز - ساری - بوشهر
۱۵/۸۶۹/۰۰۰	اردبیل - تبریز
۱۶/۴۳۵/۰۰۰	تهران
۱۸/۴۸۴/۰۰۰	اصفهان - اهواز - بندرعباس - رشت - گرگان
۱۹/۸۱۵/۰۰۰	ارومیه - زاهدان - مشهد

جدول شماره چهار - مخارج ارزی در عربستان (ریال عربستان)

عنوان هزینه	مبلغ (ریال عربستان)
ورودی شهر	اجور خدمات ۲۹۴ ریال عربستان
	۶۲۱
	خیام منا و عرفات ۳۰۰ ریال عربستان سایر هزینه های خیام ۲۷ ریال عربستان
حمل و نقل بین شهری و بار	۳۰۶
حمل و نقل ایام تشریق	۱۹۱
تغذیه و تدارکات	۱۱۹۶
هزینه مسکن مدینه منوره	طبق جدول شماره پنج
هزینه مسکن مکه مکرمه	طبق جدول شماره پنج
حمل و نقل درون شهری	۱۵۹

جمع کل (بجز هزینه مسکن) برابر ۲۴۷۳ ریال عربستان

(مبنای محاسبه دلار ۲۶۶۳۰ ریال ایران)

جدول شماره پنج - هزینه های ارزی مسکن (ریال عربستان)

مدینه منوره		مکه مکرمه	
هزینه ارزی	گروه قیمتی	هزینه ارزی	گروه قیمتی
۱۷۵۰	ب۲	۷۳۰۰	ب۲
۱۵۵۰	ج۲	۶۶۰۰	ج۲
۱۴۵۰	الف۳	۶۱۰۰	د۲
۱۳۵۰	ب۳	۵۳۰۰	الف۳
۱۲۵۰	ج۳	۴۶۰۰	ب۳

چند نکته و تذکر قابل توجه

حاجی و زائر گرامی

با اهدای سلام و آرزوی سلامتی و قبولی طاعات و عبادات شما بزرگواران، جهت انجام هر چه بهتر مقدمات سفر، نکات ارائه شده را به دقت مطالعه نموده و به آنها عمل فرمایید.

۱-مراجعه به کاروان مورد نظر و تحویل اصل فیش ثبت نامی اولویت دار

۲-مراجعه به پزشک مربوطه و انجام معاینات لازم

۳-دریافت گذرنامه به صورت انفرادی و حصول اطمینان از دارا بودن اعتبار ۷ ماهه و تحویل به موقع آن به کاروان

۴-حصول اطمینان از ممنوع الخروج نبودن و رفع

مشکلات احتمالی خروج برای کارکنان نظامی و انتظامی

۵-تهیه مدارک مورد نیاز ثبت نام که توسط سازمان حج و زیارت از طریق رسانه های مختلف اطلاع رسانی گردیده

است

۶-مراجعه به کاروان مربوطه پس از انجام و تائید معاینات پزشکی

۷-مراجعه زائران محترم خانم به پزشک زن

۸-مراجعه به کاروان جهت اخذ فیش مابه التفاوت

۹-پرداخت فیش مابه التفاوت در بانکهای مربوطه

۱۰- تکمیل فرم اطلاعات مشخصات فردی و تعهدنامه در دفتر کاروان

۱۱- پیگیری زمان و مکان تشکیل جلسات آموزشی کاروان

۱۲- حضور مستمر در جلسات آموزشی کاروان و توجه به نکات و آموزشهای ارائه شده

۱۳- مطالعه بروشورهای اطلاع رسانی که از طریق کاروان ارائه می گردد

۱۴- تهیه ملزومات سفر بر اساس موارد ارائه شده توسط کاروان

۱۵- تهیه داروهای عمومی و اختصاصی مورد نیاز

۱۶- تزریق واکسن مننژیت و آنفلوانزا در یکی از مراکز اعلامی مرکز پزشکی حج و زیارت و همراه داشتن کارت مربوطه

۱۷- شناسایی همسفران و هم اتاقی های خود

۱۸- تهیه ویلچر (صندلی چرخدار) از ایران در صورت نیاز

۱۹- پیگیری و تهیه ارز مورد نیاز مطابق دستورالعملهای اعلامی

۲۰- تمرین پیاده روی قبل از سفر برای آمادگی انجام راحت تر اعمال خود

۲۱- تمرین بردباری، صبوری و رازداری که از نیازهای اولیه سفر معنوی می باشد.

۲۲- تبعیت و توجه کامل و دقیق به دستورالعملهای

سازمان حج و زیارت، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج

وزیارت و روحانی و مدیر کاروان

۲۳- آماده سازی وسایل مورد نیاز سفر و بسته بندی در

ساک هایی که بامشورت کاروان مطابق دستورالعملهای

مربوطه تهیه می نمایند

۲۴- تحویل ساک های خود در زمان معینی که از سوی

کاروان اعلام می گردد.

۲۵- عدم همراه بردن وسایل غیر ضرور شخصی و وسایلی

که همراه داشتن آنها ممنوع است

۲۶- حضور در فرودگاه حداقل ۴ ساعت قبل از زمان پرواز

و مراقبت از گذرنامه و بلیط خود

۲۷- توجه و رعایت تذکرات و توصیه های نیروی انتظامی

و عوامل فرودگاه

هشدارهای موثر در پیشگیری از حمل مواد مخدر

تعدادی از استفتائات علمای عظام در زمینه حرمت
استفاده از مواد مخدر:

حضرت آیت الله العظمی خامنه ای (حفظه الله):

استعمال مواد مخدر و استفاده از آنها با توجه به آثار
سوءشان از قبیل ضررهای شخصی و اجتماعی قابل
ملاحظه ای که بر استعمال آنها مترتب می شود، حرام
است و به همین دلیل کسب در آمد با آنها از طریق حمل
و نقل و نگهداری و خرید و فروش و غیر آن هم حرام است.

حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (حفظه الله):

بدون شک استعمال مواد مخدر یکی از محرّمات
است که ادله مختلف شرعیّه بر حرمت قطعی
آن دلالت دارد و بر همه مسلمانان واجب است
که از این مواد پلید پرهیز و اجتناب کنند
حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی (حفظه الله):

این فرهنگ باید در جامعه جا بیفتد که چیزی که مضر
است حرام است و مواد مخدر برای بدن مضر است.

زائر گرامی:

فیض حضور در سرزمین وحی، حرم شریف نبوی(ص) و قبرستان بقیع توفیقی است که خداوند منان برای شما مقرر فرموده است. فلذا بروز هرگونه عوارض جسمی، روحی و روانی در افراد، موجب عدم توفیق و ایجاد شبهه در مناسک معنوی و زیارتی می گردد. بلای خانمان سوز مواد مخدر و اعتیاد، استطاعت زائر را از نظر جسمی و روانی از بین می برد، بنابر این توصیه می شود، اگر فردی به هر نحو مبتلا به سوء مصرف مواد مخدر یا روانگردانها است، پیش از اعزام نسبت به درمان و باز پروری روحی و جسمی مبادرت ورزیده تا ضمن آماده شدن برای ورود به سرزمین وحی، با بازسازی جسمی و روحی در جهت پاکسازی صفات اماره از خود حرکت نماید. مطالب پیشرو، حاوی تاریخچه ای از طرح مقابله با حمل مواد مخدر از سوی زائرین در سال های اخیر و بازتابها و تبعات آن در جامعه بوده و امید است با مطالعه و بکار بستن تذکرات آن، دیگر بار شاهد دستگیری و بازداشت زائرین به دلیل حمل مواد مخدر چه در ایران و چه در عربستان، نباشیم.

الف) آشنایی با طرح صیانت از حجاج و عمره گزاران

۱- تاریخچه

در پی بازداشت زائرین کاروان های عمره و حج به اتهام حمل مواد مخدر در عربستان و افزایش این دستگیریها طی سال های ۸۵ و ۸۶ و باز تاب های

سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی این موضوع در ایران و عربستان و بازداشت طولانی مدت در زندان های عربستان در بدترین شرایط که در برخی موارد منجر به فوت زائران گردید، در تاریخ ۸۶/۵/۹، شورای عالی حج با حضور رئیس محترم جمهوری وقت، در خصوص ممانعت از اعزام زائرین حامل مواد مخدر در فرودگاههای کشور و اعمال قانون، مصوبه ای گذراند که متن آن بدین شرح است. «همه بخش های ذیربط (پزشکی، ناجا و ...) در نحوه برخورد با معتادان یکسان عمل کنند. باید همه از تشرف این قشر به حج جلوگیری کنند. اگر در مبادی خروجی از فردی مواد مخدر گرفته شد باید برگردانده شود. مراجع مربوطه به همراه ستاد مواد مخدر کارشناسی لازم را صورت داده و مکانیزمی را طراحی کنند و مدیران کاروان ها نیز در این زمینه همکاری نمایند» براساس این مصوبه، ستاد مبارزه با مواد مخدر ماموریت یافت با همکاری نهادهای ذی ربط همچون پلیس فرودگاه، دادستانی کل کشور، سازمان حج و زیارت و... طرح صیانت از حجاج و عمره گزاران را به اجراء در آورد که خوشبختانه ماحصل آن در چند سال اخیر (با ممانعت از اعزام تعداد قابل توجهی از زائرین در داخل کشور) به صفر رسیدن آمار بازداشت زائرین حامل مواد مخدر در عربستان بوده است.

۲- اهداف :

اگر چه باز خورد اولیه این طرح، به صفر رساندن آمار

دستگیری زائرین در عربستان بوده و با عنایت حضرت حق و همکاری نهادهای ذی ربط حاصل گردیده، لکن دورنما و آینده پژوهی ترسیم شده برای طرح مقابله با حمل مواد مخدر از سوی زائرین، فرهنگ سازی در ترک مواد مخدر و تشویق در مراجعه به مراکز بازپروری و تحت درمان قرار گرفتن، با هدف بازیابی سلامت جسمی و روحی و انجام سفر عمره و حج عاری از مواد مخدر می باشد لذا یکی از اقدامات دستگاههای مجری، اطلاع رسانی و آموزش زائرین با هدف پیشگیری بوده و جزوه پیش رو نمونه ای جهت اطلاع رسانی است.

۳- نحوه اجرای طرح :

پلیس و سایر عوامل حفاظتی و امنیتی جهت حفظ و ایجاد امنیت سفر زائرین و جلوگیری از حضور تعداد معدودی افراد متخلف، اقدامات کنترلی و مراقبتی را در ایستگاه های پروازی پیش بینی و به مرحله اجراء میگذارند، از جمله:

- توجیه زائرین در بدو ورود به فرودگاه و پیش از انجام مراحل بازرسی، از سوی یکی از کارشناسان پلیس فرودگاه مبنی بر همراه نداشتن مواد مخدر و پیامدهای کشف آن از زائرین.
- وسایل و بار مسافرتی بوسیله دستگاه های کنترلی (الکترونیکی) مورد بررسی دقیق قرار میگیرد. این دستگاه ها قادرند وجود هر شی و یا کالای غیر معمول در اندازه های بسیار کوچک را ردیابی و شناسائی کنند.
- تیم های کارشناس، متخصص، ماهر و با تجربه به صورت محسوس و غیر محسوس در محوطه سالنها، رفتار و عملکرد افراد مشکوک را تحت نظر داشته

و موارد مشکوک را مورد بررسی قرار می دهند.

- حضور تیم های سگ جستجوگر پلیس باتوان بالا، بخش دیگری از این اقدامات است. این سگ ها قادرند از فاصله ده متری هر نوع مواد مخدر و روانگردان را ردیابی و محل اختفای آن را مشخص کنند. (استفاده از این حیوان با رعایت موازین شرعی صورت می پذیرد)
- مدیران محترم کاروان ها همکاری گسترده ای را با پلیس در این زمینه بعمل می آورند.
- در مواردی که از افراد متخلف هر نوع مواد مخدر و روان گردان به هر میزان توسط پلیس کشف شود، اقدامات ذیل در خصوص این افراد صورت می پذیرد:
 - تهیه صورتجلسه کشف مواد مخدر در چند نسخه و ارجاع آن به نهادهای ذی ربط از جمله دادسرای فرودگاه
 - تشکیل پرونده و صدور حکم مجازات برابر مواد قانونی
 - ویزای حج و عمره زائر ابطال و از سفر وی به عربستان قطعاً جلوگیری می شود
 - اعمال ممنوعیت خروج موقت یا دائم برابر تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون گذرنامه.

۴- جرائم در نظر گرفته شده برای زائرین حامل مواد مخدر:

- سازمان حج و زیارت براساس تکلیف قانونی و با توجه به مفاد قرارداد منعقدہ با زائرین، حاملین مواد مخدر و روان گردان ها و زائرینی که اعتیاد آنان محرز بوده (ولو مبادرت به حمل مواد مخدر ننموده باشند) را حداقل بمدت یک دوره از اعزام محروم خواهد نمود و ثبت نام

مجدد این افراد در کاروان ها و اعزامشان در سال بعد، منوط به ترک اعتیاد و تایید پزشک معتمد می باشد.

- برابر قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام، افرادی که قصد خروج از کشور را دارند، در صورتیکه مبادرت به حمل مواد مخدر به هر میزان نمایند، بین ۱ تا ۵ سال از کشور ممنوع الخروج می گردند، لذا در صورتیکه قضات محترم طبق این قانون زائرین را به ممنوع الخروج شدن از کشور محکوم نمایند، زائر نه تنها توفیق تشریف به حج را از دست خواهد داد، بلکه تا پایان یافتن این ممنوعیت، حق خروج از کشور را ندارد. جریمه نقدی وشلاق از دیگر جرائم حاملین مواد مخدر می باشد که نسبت به نوع و میزان جرم ارتكابی، از سوی قضات محترم برای متهمین در نظر گرفته می شود.

ب) توصیه هایی به افراد معتاد:

- ۱- در صورتی که تا زمان اعزام فرصت کافی برای درمان اعتیاد خود دارید، مدیر کاروان را به طور محرمانه و خصوصی در جریان مشکل خود قرار دهید تا ضمن فراهم نمودن امکانات درمانی در مراکز معتبر، با لحاظ نمودن این شرایط خاص، شما را از سایر خدمات درمانی در شهرهای مکه معظمه و مدینه منوره نیز بهره مند سازد.
- ۲- در صورتیکه می خواهید شخصاً اقدام به درمان کنید، مراکز معتبر تحت نظارت سازمان بهزیستی کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

قادرند مشکلات درمانی شما را بر طرف سازند
۳- در صورتیکه وقت برای درمان کافی نیست
و یا نتوانستید در فرصت مهیا شده برای درمان
کامل خود اقدام کنید، حتماً مدیر کاروان را
برای رفع مشکلات خود در جریان امر قرار دهید.
قابل توجه زائران عزیز:

- مراکز مذکور هم به صورت دولتی و هم به شکل خصوصی آماده ارائه خدمات می باشند.
- کلیه اطلاعات ارائه شده در مراکز درمانی اعتیاد کشور جنبه خصوصی و محرمانه دارند و کلیه اسامی، مشخصات و وضعیت درمانی بیماران به صورت محرمانه، تنها در اختیار مراکز مربوطه قرار خواهد گرفت و آنان نیز در حفظ اسرار بیماران مسئول هستند.
- طبق قانون، کلیه مصرف کنندگان مواد اعتیاد آور مجرم شناخته شده ولی در صورتیکه در یکی از مراکز درمانی پرونده تشکیل دهند، بیمار محسوب می شوند و از پیگیری های قانونی معاف خواهند بود.

ج) برخی بازتابهای حضور افراد معتاد در عربستان:

یکی از زائرین عمره سال (۱۳۹۲) با سابقه جراحی عمل قلب باز و مصرف مواد مخدر، به عربستان عزیمت نموده و از روز دوم حضور در شهر مدینه، بدلیل عدم دسترسی به مواد مخدر، در بیمارستان بستری شده و وخامت حال وی منجر به بازگرداندنش به ایران قبل از انجام اعمال عمره گردیده است!

• یکی از زائرین حج سال ۱۳۹۲ بدلیل وخامت حال ناشی از عدم دسترسی به مواد مخدر، در هتل محل اقامت در شهر مکه اقدام به پرخاشگری نموده و ضمن آسیب زدن به هتل، با پزشک مستقر در مجموعه درگیر شده است!

• یکی از زائرین عمره سال ۱۳۹۱ بدلیل عدم دسترسی به مواد مخدر، کنترل رفتار خود را از دست داده و چندین مرتبه مبادرت به ضرب و شتم همسر خود نموده و نهایتاً در روز چهارم سفر، از مدینه به جده منتقل و به ایران بازگردانده شد و موفق به انجام عمره مفرده نگردید!

د) قوانین مجازات اسلامی و مواد مخدر در ایران

ماده ۱۷ قانون مبارزه با مواد مخدر (مصوب ۱۳۸۹/۵/۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام)، چنانچه اتباع جمهوری اسلامی ایران با هر قصدی اقدام به نگهداری، حمل یا قاچاق مواد مخدر به داخل یا خارج از کشور نمایند، از زمان قطعی شدن حکم به مدت یک تا پنج سال گذرنامه آنان ابطال و ممنوع الخروج می شوند. در صورت تکرار به مدت پنج تا پانزده سال گذرنامه آنان ابطال و ممنوع الخروج می شوند. صدور هر گونه گذرنامه برای اتباع ایرانی که در خارج از کشور به سبب جرائم موضوع این قانون محکوم شده اند، مشمول ممنوعیت موضوع این ماده می باشد.

• ماده ۴ قانون مجازات اسلامی:

هرگاه قسمتی از جرم در ایران واقع و نتیجه آن در خارج از قلمرو حاکمیت ایران حاصل شود یا

قسمتی از جرم در ایران یا در خارج نتیجه آن حاصل شود، در حکم جرم واقع شده در ایران است. توضیح:

بنابر این اگر فردی در عربستان براساس یکی از جرائم مواد مخدر، دستگیر یا بازگردانده (دیپورت) شود. پس از آزادی و مراجعه به کشور، تعقیب قانونی آن، همچنان ادامه خواهد داشت. نکته: با استناد به ماده ۴۰ قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام، افرادی که بدون داشتن مجوز پزشکی و یا قضائی، مبادرت به حمل روان گردانها از جمله قرص یا شربت متادون می نمایند نیز مشمول محکومیت های مندرج در ماده ۵ قانون مذکور خواهند بود و از خروج آنان از کشور جلوگیری به عمل خواهد آمد.

ه) برخی مفاد قانون مبارزه با مواد مخدر در کشور عربستان:

● همراه داشتن هرگونه داروی گیاهی مشکوک و شبیه به مواد مخدر، قرص های روان گردان مانند متادون، قرصهای آرام بخش از قبیل انواع مسکن های حاوی کدئین، دیازپام، فلورازپام، کلونازپام، اکسازپام، لورازپام و... در عربستان جرم تلقی شده و در صورت کشف از زائرین در فرودگاه های عربستان، حسب مقدار آن، مجازات جریمه و حبس از ۲ تا ۱۰ سال را در بر خواهد داشت. نکته: از آنجایی که مصرف داروهای مذکور در کشور ما با نظر پزشک معتمد منعی ندارد، در صورتی که زائرین

محترم به دلیل ابتلاء به بیماری، نیاز به مصرف داروی خاصی دارند، حتماً مراتب را با مدیر کاروان در میان بگذارند.

- اعتیاد و سوء مصرف هرگونه مواد مخدر و روان گردان جرم و مجازات زندان از یک ماه تا ۲ سال دارد.
- مجازات زندان برای افرادی که مواد مخدر را جهت مصرف شخصی حمل می کنند از ۲ تا ۱۰ سال و برای افرادی که به منظور فروش مواد مخدر حمل می کنند مجازات اعدام وجود دارد.

توجه داشته باشیم :

- دولت عربستان درسال های اخیر مبادی فرودگاهی خود را به آخرین امکانات کنترلی و حفاظتی مجهز نموده و با بهره گیری از کادر متخصص در چهره زنی، مبادرت به شناسائی زائرین معتاد و جستجوی بار همراه آنان می نماید.
- بازداشت هریک از مرتکبین جرایم ذکر شده تابع محدودیت سنی و جنسیت نبوده و به صرف کشف مواد مخدر، فرد حامل آن بازداشت(در برخی موارد افراد با سن بالای ۸۰ سال نیز بازداشت شده اند) و مراحل دادرسی و محاکمه با قاطعیت و بدون حضور وکیل انجام شده و زائرین به حبس های طولانی مدت محکوم گشته و امکان اعتراض و تجدید نظر در رای صادره وجود ندارد.
- شرایط زندان های عربستان به جهت عدم برخورداری از امکانات رفاهی و بهداشتی، در بدترین وضعیت ممکن قرار داشته بطوریکه دسترسی به بدیهی ترین امور بهداشتی، درمانی و تماس و ملاقات با بستگان وجود ندارد.

• شواهد و سوابق امر حاکی از آن است که محاکم قضائی عربستان در برخورد با متهمین ایرانی، علاوه بر نوع جرم و شرایط ارتکاب آن، متأثر از برخی تعصبات مذهبی، مبادرت به صدور رای می نمایند.

آیا می دانید..!؟

• آیا می دانید در عملیات عمره سال ۹۴-۹۳، تعداد ۳۹۹ نفر از زائرین بدلیل حمل مواد مخدر از سفر بازمانده و امکان عزیمت آنان به عربستان فراهم نگردید و همین امر موجبات انصراف همراهان این زائرین را نیز فراهم آورد.

• آیا می دانید در جریان عملیات حج ۹۳ تعداد ۷۳ نفر از زائرین بدلیل حمل مواد مخدر توفیق انجام حج تمتع را از دست داده و علیرغم انتظار طولانی مدت برای تشریف به حج، بدلیل عدم توجه به هشدارها و توصیه‌های پلیس و سایر مسئولین ذیربط در عدم حمل مواد مخدر، خود و بعضاً همراهان را از این سفر معنوی و واجب محروم نمودند.

• آیا می دانید تعدادی از زائرین بازمانده از سفر عمره و حج سالجاری بدلیل حمل مواد مخدر، برابر قانون مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام و رای قضائی با محکومیت‌هایی همچون ممنوع الخروجی حداقل یکساله روبرو بوده و بدلیل پایان نیافتن دوره ممنوع الخروجی، در موسم پیش رو نیز امکان عزیمت به عربستان را نخواهند داشت.

• آیا می دانید حمل قرص متادون برای افرادی که مجوز پزشکی از سوی مراکز معتبر نداشته باشند، جرم تلقی شده و مجازاتی مشابه حمل مواد مخدر در پی داشته و

تعدادی از بازماندگان سفر حج گذشته را شامل شده است.

- آیا می دانید تعدادی از مصرف کنندگان مواد مخدر (با هدف گمراه نمودن پلیس فرودگاه)، اقدام به جاسازی مواد مخدر در وسایل همراهان خود اعم از همسر، فرزند و... نموده و با این کار عملاً خود و همراهان را از این سفر معنوی محروم نموده اند.
- آیا می دانید افرادی که بدلیل حمل مواد مخدر از سفرهای زیارتی حج و عمره بازمانده اند، با چه پیامدها و آثار سوئی در جامعه و بستگان دور و نزدیک خود، روبرو بوده و بعضاً دچار اختلافات شدید خانوادگی با همسر و فرزندان شده اند.

امنیت در سفر

زائر گرامی

آنچه در این نوشته، به مطالعه ی آن خواهید نشست، نتیجه تحقیقات و پژوهشهای حوادثی است که در مسیر این سفر روحانی به اشکال مختلف، اتفاق افتاده و اینک به صورت توصیه هایی چند، در اختیار شما عزیزان قرار گرفته است.

الف) قبل از عزیمت

- ۱- حتماً قبل از سفر نسبت به تخلیه حافظه تلفن و رایانه همراه، فلش مموری و یا دوربین عکاسی و فیلمبرداری خود از موارد غیر ضروری اعم از عکسها و فیلم های خانوادگی و شخصی و شماره تلفن های مراکز مهم و خاص که در طول سفر با آنها کاری ندارید اقدام فرمایید.
- ۲- زائرین محترمی که به علت ابتلا به بیماری خاص نیاز به مصرف داروهائی که بعضاً از مشتقات مواد مخدر است دارند، حتماً با پزشکان معتمد سازمان مشاوره لازم را داشته باشند.
- ۳- ارز مورد نیاز خود را در ایران تهیه و در صورتی که ارز تهیه شده، نیازمند تبدیل در کشور عربستان باشد، حتماً شماره سری آن را یادداشت کنید تا در زمان تبدیل، بامشکلاتی که در این مقوله وجود دارد روبرو نشوید.
- ۴- با توجه به حساسیت های موجود در کشور عربستان از به همراه آوردن هر نوع کتاب، نشریه و ... غیر ضرور و حساسیت برانگیز خودداری کنید و صرفاً از کتاب هایی

که از سوی بعثه مقام معظم رهبری، تهیه و تدارک گردیده است و ورود آن به عربستان مجاز می باشد با مشورت روحانیون محترم کاروان استفاده نمایید.

۵- با توجه به وجود بازرسی های متعدد و جدی در فرودگاههای مبدأ و مقصد، خصوصاً فرودگاه های عربستان که با استفاده از کارشناسان خبره، سگهای مواد یاب و تجهیزات کاملاً پیشرفته صورت می پذیرد لازم است از عدم وجود هرگونه مواد مخدر و یا مشتقات آن در ساک های خود و یا لباس خویش اطمینان حاصل بنمایید چرا که در صورت کشف هرگونه مواد مخدر و به هر میزان در وسایل و یا همراه زائر در فرودگاه های مبداء (ایران) علاوه بر پیگیری های قضایی قطعاً از عزیمت شما به سفر جلوگیری و ویزای شما ابطال خواهد شد همچنین در صورت کشف هرگونه مواد مخدر و به هر میزان در فرودگاههای مقصد (عربستان) بدون شک، زائر در فرودگاه مربوط بازداشت و از همان جا روانه زندان می شود که علاوه بر عدم امکان بجا آوردن مناسک حج، متأسفانه با توجه به وضع نامطلوب زندانهای عربستان و شدید بودن مجازات برخورد با افراد معتاد و یا حاملین مواد مخدر تبعات منفی بسیار زیادی از قبیل صدمات جسمی و روحی و روانی و حیثیتی و ... برای زائر و خانواده وی به وجود خواهد آمد.

توصیه اکید به عزیزانی که به هر دلیل مجبور به مصرف مواد مخدر می باشند، امتناع از سفر و نرفتن به این سفر می باشد. پلیس عربستان از ورود هرگونه دارو که مشتقات

و یا حاوی مواد مخدر و کدئین باشد، جلوگیری می نماید.

ب) فرودگاه مبدأ:

۱- ضمن حضور به موقع (که سبب کاهش اضطراب شما خواهد بود) حتما پس از دریافت گذرنامه و مدارک شناسائی خویش از صحت مندرجات آن و تطبیق عکس خود با ویزا مطمئن شوید.
۲- در صورتیکه قصد استفاده از سیم کارت ایرانی خود را در سفر ندارید، بهتر است آنرا از گوشی خارج و به همراهان بسپارید و یا در جایی امن که از سرقت و یا گم شدن در امان باشد نگهداری نمایید.

ج) فرودگاه مقصد:

۱. تشریفات ورود در فرودگاه های مدینه و جده به علت حساسیت های موجود با تاخیرهای متفاوتی صورت میگیرد. توصیه می شود ضمن حفظ خونسردی کامل و رعایت نظم و انضباطی که لازمه تسهیل در این امر است، نسبت به ممنوعیت های موجود از قبیل گرفتن عکس، فیلم، صلوات های گروهی، شعارهای جمعی و سایر مواردی که توسط مدیران محترم، بیان می شود، توجه لازم را مبذول فرمایید.
۲- در صورت بروز هر نوع مشکل، اعم از اشکال احتمالی در شماره های ویزا و ... هرگز خود را درگیر موضوع نکنید. علاوه بر مدیر و معاون محترم کاروان، نیروهای ستادی سازمان حج و زیارت که مستقر در فرودگاه هستند نسبت به حل مشکل شما اقدام خواهند کرد.
۳- مراقبت از اموال شخصی در طول سفر، یک وظیفه

فردی است. در فرودگاه جده یا مدینه نیز از سالم رسیدن ساک خود، اطمینان حاصل نمایید تا در صورت نیاز به بازرسی های گمرکی نیز با مشکل خاصی مواجه نگردید.

۴- با عنایت به قوانین و مقررات امنیتی عربستان، به هنگام ورود در فرودگاه های عربستان انگشت نگاری و تصویر برداری از چهره مسافران امری معمول و رایج بوده و این مساله درخصوص اتباع همه کشورها بطور مستمر و یا تصادفی صورت می پذیرد. لذا نسبت به این مساله هیچ گونه حساسیتی نشان ندهید.

د) اقامت در مدینه منوره و مکه معظمه هتل ها:

- ۱- پس از رسیدن به هتل محل اقامت، ضمن تحویل کلید اتاق و توجه به توصیه های مدیر کاروان و مدیر ایرانی هتل، کارت آدرس هتل یا ساختمان را دریافت نمایید و برای پیشگیری از سرقت های احتمالی که ممکن است از داخل اتاقها صورت پذیرد، جهت نگهداری از پول و اشیاء قیمتی همراه خود، از صندوق امانات که ممکن است در اتاق مدیر و یا سالن هتل باشد، استفاده کنید.
- ۲- در صورت بروز هرگونه مشکل و یا هر درخواستی مراتب را به مدیر و یا معاون کاروان و یا کارکنان ایرانی که در هتل شما مستقر هستند در میان بگذارید و جداً از برقراری ارتباط با کارکنان غیر ایرانی در هتل پرهیز نمایید.
- ۳- از تردد به قسمت هایی از هتل که احیاناً در اختیار مسافران سایر کشورها و یا خالی از مسافر باشد جداً پرهیز نمایید.
- ۴- به هیچ وجه از آسانسورهای حمل بار که

عموماً به زیر زمین های هتل راه دارد استفاده
نمایید. خصوصاً بانوان محترمه و کودکان .
۵- از تنها گذاشتن کودکان و دختران نوجوان و
یا افراد کهنسال در داخل اتاق ها و ... بپرهیزید.
۶- د ر هتل محل اقامت حتماً درب ها و پله
های خروج اضطراری و محل استقرار کپسول
های آتش نشانی رایافته و یاد بگیرید.
۷- ورود عوامل بومی و غیر ایرانی بدون هماهنگی و حضور
مسئولین کاروان به قسمت خواهران ممنوع بوده و در
صورت مشاهده مراتب را به اطلاع مدیر کاروان برسانید.
۸- نسبت به ورود افراد ناشناس و غیر ایرانی به قسمتهای
محل استقرار خود حساس بوده و در صورت ورود افراد
ناشناس مراتب را سریعاً به مدیر کاروان اطلاع دهید.

رفت و آمد به حرمین :

۱- مسیرهای رفت و آمد به هتل محل اقامت
را خوب یاد بگیرید و در صورتی که هتل شما
سرویس حمل و نقل دارد حتماً از آن استفاده کنید
و حتی المقدور از وسائط نقلیه شخصی استفاده
نکنید و در صورت نیاز از تاکسی استفاده شود.
۲- در تردهای خیابانی و اماکن شلوغ همواره مراقب
جیب و کیف و وسایل خود باشید، متأسفانه به کرات
شاهد سرقت هایی از قبیل جیب زنی، کیف قاپی، سرقت
گوشی همراه و وسایل از زائران محترم بوده ایم.
۳- به هیچ وجه در درگیریهای خیابانی مداخله

نفرمایید و از برقراری مراودات اضافی و غیر ضروری با بیگانگان بپرهیزید. ساختگی بودن برخی از این دعوها و سوء استفاده از دخالت دلسوزانه زائرین مشکلاتی را بدنبال داشته است.

۴- رواید صادره برای شما به منظور زیارت است لذا توصیه می شود از گشت و گذارهای تفریحی درحومه شهرها و همچنین تردد به شهرهای دیگر جداً پرهیز فرمایید که عدم رعایت آن می تواند بهانه ای جهت بازداشت شما باشد

۵- در صورت بروز تصادف و یا مشاهده آن حتما شماره خودرویی که با شما و یا سایر زائرین ایرانی اصابت نموده را یادداشت نمایید و در صورت اعزام به بیمارستان حتما مدیر یا معاون کاروان را در جریان قرارداد و در هیچ یک از مراکز عربستان اعم از بیمارستان، مرکز شرطه (کلانتری)، بازداشتگاه و ... بدون حضور ایشان و یا نماینده سازمان حج و زیارت برکه هایی را که از محتویات آن اطلاع ندارید امضاء نفرمایید.

حرمین شریفین و اماکن مقدسه:

۱- رعایت قوانین و مقررات کشور میزبان و احترام به آن، به طور عموم یکی از ضرورت‌های لازم است که قواعد حاکم بر حرمین شریفین نیز از جمله آنهاست، لذا انجام ندادن موارد زیر که برخی از نکات برجسته این قواعد است، اکیداً توصیه می گردد. استفاده از مهر برای خواندن نماز، عکسبرداری

و فیلمبرداری، قرائت دعا با صدای بلند، رفت و آمد از مقابل نمازگزاران، اقامه نماز فرادی هنگام نماز جماعت، بوسیدن ضریح و حرم شریف نبوی یا بقیع مطهر، قرائت دعاهای گروهی، نوشتن یادداشت در قرآن‌ها، جدال و درگیری، فریاد زدن، روی زمین گذاشتن قرآن و رعایت نکردن نظافت.

۲- بعضاً زمان ورود بانوان محترم به حرم شریف نبوی در بازرسی‌هایی که انجام می‌شود از همراه داشتن گوشی تلفن همراه، دوربین عکاسی و وسایل اضافی ممانعت می‌گردد و چون این عمل بدون سازمان و برنامه ریزی انجام می‌شود احتمال سوء استفاده افراد فرصت طلب و مفقودشدن و یا حتی سرقت گوشی‌های زائرین متصور است.

۳- سعی فرمایید با مامورین و نیروهای خدماتی مسجدالحرام و حرم شریف نبوی همکاری داشته باشید و از بحث و جدل و یا دخالت در کار پلیس مستقر در حرمین جداً پرهیز نمایید.

۴- دوربین‌هایی که در حرمین شریفین کار گذاشته شده است، به صورت دائمی در حال رصد کردن افراد حاضر در این مکان هاست که این مساله شامل قسمت بانوان نیز می‌باشد. توصیه می‌شود زائرین محترم در رفتار خویش و خصوصاً بانوان محترمه نسبت به رعایت کلیه مسائل شرعی از جمله حجاب دقت لازم را داشته باشند.

۵- برخی عوامل تندرو و مغرض که تمامی تلاش خود را برای اختلاف افکنی بین مسلمانان (شیعه و سنی) می

نمایند، اقدام به اعمالی از قبیل توهین به شیعیان و ایجاد مزاحمت به هر بهانه ای می نمایند، شایسته است از هرگونه بحث و جدل و درگیری با آنها پرهیز فرمایید.

۶- با توجه به حساسیت پلیس و نیروهای تبلیغی سعودی، از به همراه داشتن انواع روزنامه، نشریه، بولتن، اطلاعیه، دیسکت، سی دی، لپ تاپ، کتاب و ... در محوطه حرمین شریفین و یا هنگام عبور از مسجدالنبی(ص) و مسجدالحرام که بعضاً باعث دستگیری زائرین گردیده، جدا خوداری نمایید.

۷- در فرهنگ مردم کشور میزبان بلند کردن کفش به طرف کسی جزو بدترین توهین ها قلمداد می شود، دقت کنید اگر کفشهای خود را همراه می برید حتماً آنها را در کیسه مربوط قرار دهید.

۸- از استفاده از سجاده هایی که بر آنها تصویرضریح ائمه(ع) و یا اسامی و القاب ائمه اطهار(ع) منقوش است خودداری نمایید.

۹- در حرمین شریفین همواره مراقب جیب، کیف و محل نگهداری پول و اشیاء قیمتی خود باشد، سارقین همیشه و در شکل های مختلف در کمین بوده و مترصد فرصت جهت سرقت هستند.

نکات ویژه که باید در حرمین دقت شود:

۱- یکی از مقرراتی که در مسجد الحرام وجود دارد و بطور جدی اجرا و بعضاً عدم رعایت آن سبب دستگیری و بازداشت زائر می شود قائده ای بنام (تلصیق) است، آقایان محترم در هنگام طواف مراقب باشند تا حتی المقدور بدن آنها با بانوانی که جلوی آنها قرار میگیرند تماس برقرار نکند معمولاً دستگیری به این اتهام در کنار حجر الاسود که از شلوغی خاصی برخوردار و با دوربین های مدار بسته متعدد کنترل می شود اتفاق می افتد لازم به ذکر است بدلیل اینکه عموماً زنان دستگیر نمی شوند اثبات اینکه شما محرم خویش را جهت استلام حجر همراهی می نموده اید کاری دشوار و شاید طولانی باشد و تا اثبات موضوع چندروزی را در بازداشت باشید. بدیهی است اگر خانمی از شما شاکی شود برخورد و پیگیری به شکل مضاعف تری صورت می گیرد پس نهایت دقت را بفرمایید.

۲- قبرستان مطهر بقیع و در کنار محل دفن ائمه اطهار(ع) به علت وجود مامورین امر به معرف و نهی از منکر سعودی یکی از پر مسئله ترین مکان های زیارتی عربستان است، عوامل مغرض و تندرو که صرفاً تمام همت خود را برای اختلاف و تفرقه افکنی بین مسلمانان صرف می نمایند، در تلاش هستند تا با ایجاد فرصت به تبلیغ خویش و توهین به مقدسات و باورهای شیعیان و بعضاً اهل سنت بپردازند، مراقب

باشیم با ورود به بحث و جدل با ایشان، این فرصت را به آسانی در اختیار آنها قرار ندهیم. با عنایت به روش تبلیغی این افراد که عموماً مباحثه را به مجادله تبدیل می کنند و همچنین کوتاهی فرصت حضور در بقیع، شایسته است به جای پرداختن به مجادله بی ثمر، بهره معنوی از حضور در بقیع را برده و فقط مشاهدات خود را به مسئولین کاروان و ستاد گزارش نمایید.

۳- در تمام مراحل زیارت و حضور در حرمین شریفین و اماکن مقدس همواره مراقب رفتار خود باشید و از انجام کارهای بدون اساس و غیر ضرور مانند، برداشتن خاک از بقیع، انداختن عریضه در داخل حرمین شریفین و یاقبور ائمه(ع) ، تلاش اضافی برای لمس نمودن قبور ائمه، تهیه فیلم و تصویر و ... جداً پرهیزید. موارد فوق بطور جدی و با کنترل دقیق توسط دوربینهای مدار بسته که در تمامی این اماکن وجود دارد پیگیری می شود.

تعامل با افراد غیر ایرانی:

۱- در تعاملات خود با بیگانگان(عوامل غیر ایرانی هتل، رانندگان، فروشندگان و...) نهایت دقت را داشته باشید وازدادن هرگونه اطلاعات فردی شامل تلفن و آدرس خوددرایران و یا مطالب مهم میهن عزیزمان به آنها خودداری فرمایید. داشتن مراوده وارتباط با افراد خارجی دلیلی جهت اعتماد کردن به آنها نمی باشد.

۲- بعضا افرادی ازسوی عوامل تندرو و مغرض علاوه بر برخوردهای نامناسب، شماراطعمه قرار داده و باطرح مسائل عقیدتی و سؤال پیرامون آن عامل بازداشت شما می شوند، لذا شایسته است غیرازافراد مسئول در این زمینه سایر زائرین از پاسخگویی و ایجاد تعامل این چنینی جدا خودداری نمایند.

۳- نسبت به تمامی تماسها و ارتباطات بدون زمینه قبلی حساس باشید و از پاسخگویی به تماسهای تلفنی، بلوتوث، پیامکهای ناشناس و همچنین از پذیرش دعوت به مهمانی و یامراکز دیگر خودداری نمائید.

۴- مکالمات بین الملل، مکالمات حساس و قابل شنود است. لذا از طرح مسائل مهم کشور در مکالمات خودداری شود.

۵- به هیچ وجه به مسائل سیاسی کشور میزبان ورود نکرده و از هرگونه اظهار نظر پیرامون مقامات مملکتی و یا سیاستهای کشور میزبان خودداری نمائید.

۶- در صورتیکه مسئولین و مقامات کشوری و لشکری، همسفر شما هستند از بیان عناوین آنان در حضور جمع و خصوصا بیگانگان و همچنین در تماسهای تلفنی جدا خودداری کنید.

رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) پیرامون تعامل با حجاج دیگر کشورها:

در دیدار با برادران مسلمانی که از کشورهای دیگر آمده‌اند، آنهایی که اهل زبانند و می‌توانند حرف بزنند با زبان اظهار محبت کنند، اظهار تعارف کنند، بر روی نقاط مشترک تکیه کنند. آنهایی که اهل حرف زدن نیستند با عمل؛ جابدهید، مهربانی کنید، محبت کنید، بعضی از سختیها و خشونتها را تحمل کنید. یکی ممکن است تنه بزند- شما در مقابلش لبخند بزنید، عملاً سعی کنید این ارتباط بوجود بیاید؛ نه فقط برای اینکه آبرو و عزت ایران و ملت ایران را حفظ کنید که البته این در جای خودش خیلی مهم است، چقدر خوب است که یک ملت بتواند کرامت خود، ارزش خود، پابندی خود به آداب و اخلاق انسانی و اسلامی را نشان بدهد، بلکه برای اینکه ارتباط قلبی برقرار شود، اهل هرنژادی است، اهل هر زبانی است، اهل هر مذهبی است، مسلمان است؛ او هم مثل شما به عشق کعبه آمده، به عشق پیغمبر (ص) آمده، او هم دارد همین راه را میرود، او هم با خدای متعال دارد حرف میزند، هر چه میتوانید این وجه مشترک را به رخ یکدیگر بکشید، بفهمند این وجه مشترک وجود دارد.

دیدار با کارگزاران حج سال (۹۱)

دستگیری و یا بازداشت:

جهت پیشگیری از بازداشت شدن در کشور بیگانه بهترین کار رعایت قوانین آن کشور و مرتکب نشدن به اعمال خلاف مقررات و قانون کشور میزبان است و اما در صورت بازداشت و دستگیری به هر دلیل:

- ۱- به هیچ وجه به خود اضطراب راه نداده و خونسرد باشید. شما به صورت قانونی وارد آن کشور شده اید و پیگیری های لازم از سوی سازمان حج و زیارت و کنسولگری ایران صورت خواهد پذیرفت.
- ۲- حتماً هنگام بازداشت از طریق سایر زائرین ایرانی و یا خودتان مراتب را به اطلاع مدیر و یا معاون کاروان برسانید.
- ۳- از امضاء هرگونه برگه ای که به محتوی آن علم ندارید خودداری فرمائید و درخواست کنید نماینده سازمان حج و زیارت و یا نماینده کنسولگری ایران حضور پیدا نمایند. طبق ماده ۳۶ کنوانسیون وین که از قوانین بین المللی می باشد، هر فردی که در کشور دیگر بازداشت شود میبایست با حضور نماینده رسمی کشور متبوع خودش در کشور میهمان مورد بازجوئی قرار گیرد. در صورت آشنایی و تسلط به زبان عربی و انگلیسی باز توصیه می شود درخواست نماینده ایرانی را بفرمایید چرا که آنها علاوه بر تسلط بر زبان، به امور جاری و پیگیری ها و ... نیز واقف هستند.
- ۴- از دادن هرگونه اطلاعات اضافی و یا اطلاعات شخصی خود در ایران از قبیل آدرس و تلفن، شغل و ...

خودداری و صرفاً آدرس و تلفن هتل محل اقامت خود را در شهر مدینه منوره و یا مکه معظمه اعلام فرمایید.

۵- از هرگونه بحث اضافی و یا درگیری فیزیکی با مأمورین بطور اکید خودداری و در محیط بازداشت به کسی اعتماد نکنید.

میقات ها و مشاعر مقدسه

الف) میقات

هنگام حضور در میقات ها (مسجد شجره و مسجد جحفه) جهت محرم شدن، ضمن حفظ خونسردی کامل خویش لازم است موارد ذیل را مدنظر داشته و در رعایت آنها خود را ملزم بدانید.

- هنگام پیاده شدن از اتوبوس ها، در محل میقات ها و یا مواقف از کاروان جدا نشوید و محل استقرار اتوبوس خود در پارکینگ مربوطه و مسیر تردد از اتوبوس تا داخل مسجد را کاملاً به خاطر بسپارید.
- زمان پیاده شدن از اتوبوس سعی کنید وسایل اضافی با خود نبرید و مراقب وجوه نقد خود باشید.
- در صورت جدا شدن از کاروان خود و یا فراموش کردن محل پارک اتوبوس خود در پارکینگ، با مدیر، معاون و یا عوامل کاروان تماس بگیرید و در صورت نیاز به راهنمایی می توانید به برادران امداد و راهنمای سازمان حج و زیارت که با لباس فرم و کلاه مخصوص امداد و راهنمای حجاج ایرانی در محل میقاتها حضور دارند مراجعه تا آنها شما را راهنمایی نمایند.
- مقررات و قوانین میقات ها از قبیل عدم تصویر برداری،

عدم ورود به قسمت بانوان و ... را با دقت رعایت فرمایید.

- بعضاً مشاهده شده شرکت های مختلف جهت تبلیغ خود اقدام به توزیع چتر، جا کفشی و... می نمایند، مراقب باشید سرگرم شدن به دریافت این گونه هدایا و یا خرید، شما را از امور اصلی خود باز ندارد.
- از سوار شدن به اتوبوس های دیگر و خصوصاً اتوبوسهای مسافران غیر ایرانی اکیدا خودداری فرمایید.
- شایسته است در طول سفر رفتن به میقات ها و محرم شدن و ان شاء الله انجام مناسک، همواره از تجارب و راهنمایی های مدیران و روحانیون محترم کاروان استفاده نموده و بدون نظر و هماهنگی آنها اقدامی نکنید.
- از لحظه حرکت از ایران، حرکت به سوی میقات، تا حرکت به سوی مشاعر مقدسه دقت کنید همواره کارت شناسائی زائر همراه شما باشد.

(ب) عرفات

- شایسته است پیش از زمان فرار رسیدن حرکت به سوی مشاعر مقدسه نسبت به جمع کردن وسایل خود و تحویل اشیاء قیمتی و وجوه نقد به صندوق امانات و قراردادن اشیاء و کالاهای قیمتی خود در محل امن با هماهنگی مدیر محترم کاروان اقدام نموده و از همراه داشتن هرگونه وسایل اضافی خودداری فرمایید.
- با توجه به شباهت بسیار زیاد چادرها و محل استقرار زائرین تمامی کشورها در صحرای عرفات، توصیه اکید می شود حتی المقدور تلاش کنید زیاد از چادر محل استقرار کاروان خارج نشده

و یا از چادر کاروان خود زیاد فاصله نگیرید.

- در صورت جدا شدن از کاروان و یا فراموش کردن مسیر چادر خود به نیروهای امداد و راهنمای حجاج ایرانی که با لباس فرم و کلاه مخصوص در محل حضور دارند مراجعه تا آنها شما رایاری دهند.
- در صورتی که به هر دلیل از چادرهای ایرانی دور افتادید، تلاش کنید تا از طریق پرچم های برافراشته و یا بالن های به رنگ پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران محل چادرهای ایرانیان را پیدا کنید و یا در صورت نیاز به پلیس مراجعه و با ارائه کارت زائر خویش از آنها یاری بجوید.
- هنگام خروج از صحرای عرفات مطابق برنامه ریزی مدیران کاروانها عمل کنید و از حرکت انفرادی خودداری فرمایید.
- اگر به هر دلیلی از کاروان خود جدا افتادید به ستادهای مستقر در عرفات که موظفند تا خروج آخرین زائر محیط را ترک ننمایند مراجعه کنید.

ج) مشعر الحرام (مزدلفه)

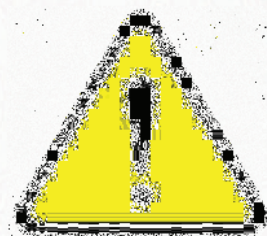
- در زمان وقوف در مشعر الحرام، با توجه به شرایط خاص آنجا که چادری وجود ندارد دقت کنید تا از محل استقرار کاروان خود دور نشوید و همواره در کنار سایر هم کاروانی های خود باشید.
- هنگام خروج از صحرای مشعر الحرام به سوی سرزمین منا، تمام تلاش خود را داشته باشید تا همراه کاروان خود حرکت کنید تا در مبادی ورودی سرزمین منابه مسیرهای دیگر نروید و از محدوده چادرهای ایرانی خارج نشوید و حتما از تردهای انفرادی خودداری نمایید.

د) سرزمین منا

- هنگام ورود به سرزمین منا در صورت جداماندن از هم کاروانی ها تمام همت خود را تنها صرف رسیدن به چادرهای ایرانیان کنید، تا بتوانید پس از رسیدن به چادرهای ایرانیان با کمک گرفتن از واحد امداد و یا سایر مدیران ایرانی به چادر محل استقرار کاروان خود برسید.
- عموماً واحد امداد و راهنمای حجاج ایرانی نسبت به نصب پرچم ایران و تابلوهای راهنما در مسیر ورودی به سرزمین منا اقدام می نمایند که می توانید با استفاده و دقت بر تابلوهای راهنما به سمت چادرهای ایرانی هدایت شوید.
- در سرزمین منا نیز چادرها و فضای استقرار حجاج سراسر دنیا کاملاً شبیه به یکدیگر است لذا تلاش کنید تا چادر محل استقرار خود و مسیر تردد به رمی جمرات را خوب یاد گرفته و به خاطر بسپارید و در صورت استفاده از نشانه گذاری دقت کنید از نشانه های ثابت و غیر مشابه استفاده کنید.
- شایسته است نقشه های محل استقرار چادرهای ایرانی را از طریق مسئولین محترم کاروان دریافت کنید تا مورد استفاده شما قرار گیرد.
- با توجه به طولانی تر بودن زمان حضور شما در سرزمین منا نسبت به سرزمین های عرفات و مشعر الحرام و در صورت نیاز به گشت و گذار، تمام سعی شما این باشد تا از چادرهای ایرانی دور نشوید و از تردد در

- محل استقرار چادرهای سایر کشورها خودداری فرمایید.
 - در صورت قصد خروج از سرزمین مناصحاً با اطلاع و مجوز مدیر کاروان و روحانی محترم کاروان اقدام فرمایید.
 - از ارتباط گیری با حجاج سایر کشورها خارج از عرف معمول زیارت و حج خودداری فرمایید.
- توصیه های عمومی:**

۱- کارت شناسایی زائر که به شما تحویل می گردد را همواره تا پایان سفر از خود جدا نکرده و در حفظ و نگهداری آن کوشا باشید.

۲- در صورت جدا شدن از هم کاروانی ها ضمن حفظ خونسردی کامل از تحرک اضافی پرهیز و در صورت امکان با مدیر یا معاون و یا

هر یک از هم سفران تماس و مراتب را اطلاع دهید و یا به هتل ها و چادرهای محل اقامت ایرانیان و یا دفاتر ستادها که عموماً با پرچم جمهوری اسلامی ایران مشخص است مراجعه و یا در نهایت با مراجعه به پلیس و ارایه کارت شناسایی، خود را به همسفران برسانید، به هیچ وجه نگران گم شدن نباشید.

۳- کتب، نوار و نشریات و... که در عربستان توزیع میشود را تا حد امکان دریافت ننموده و در صورت دریافت بهترین کار این است که تحویل روحانی و یا مدیر کاروان دهید.

۴- بهتر است کتابچه حاضر را قبل از سفر بطور کامل مطالعه و همراه خود به کشور عربستان نبرید.

- ۵- فراموش نشود استعمال دخانیات در عربستان ممنوع بوده و انجام این عمل در حرمین شریفین و یا محوطه بیرونی آنها بعضاً سبب بازداشت افراد گردیده است.
- ۶- بعضاً مشاهده شده برخی افراد سوذجو با ارسال پیامک و اعلام این که شما در مسابقه ای برنده و یا در صورت ارسال پیامک به شماره ای از تخفیفی بهره مند میشوید و یا ... از شما بخواهند پیامکی و یا تماسی را با شماره ای برقرار فرمایید. در پی این ارتباط کل مبلغ شارژ سیم کارت شما را تخلیه می نمایند.
- ۷- حفظ شأن و شئون اخلاقی را در تمام مراحل سفر سرلوحه امور خود قرار داده و همواره به یاد داشته باشید شما نمایندگان کشور پر افتخار و سربلند جمهوری اسلامی ایران می باشید.
- ۸- بانوان محترمه ضمن حفظ حجاب اسلامی از پوششهایی که از نظر مدل و یا رنگ با فرهنگ کشور میزبان مغایرت دارد جداً پرهیز و معرف زن ایرانی و مسلمان باشید.
- ۹- از جمله مواردی که بایستی در هنگام خرید و تردد در بازار رعایت کنید: حتماً زمان خرید را طوری تنظیم کنید که مصادف با زمان نماز نباشد که با تعطیلی فروشگاه ها مواجه شوید، دقت کنید تمامی فروشگاه ها مجهز به دوربین مدار بسته است، پرو لباس در عربستان مرسوم نیست و بعضاً ممنوع نیز است، از خرید اشیاء و یا خوراکی و... که نسبت به آن علم ندارید پرهیز فرمایید، مراقب سارقین باشید.
- ۱۰- یکی از شیوه های جدید سرقت که در اصطلاح

(دزدی پنهان) نام دارد و در چند سال اخیر شیوع پیدا کرده است بدین شکل است که اولاً سارق مورد وثوق شما است یعنی به راحتی به محل نگهداری پول و اشیاء شما دسترسی دارد. مثل خانه دار هتل، راننده و ... دوماً سارق هیچ گاه، کل پول شما و یا اشیاء مشخص و در معرض دید را سرقت نمی نماید تا موجب برانگیختن حساسیت شما شود. به طور مثال از یک بسته ۱۰۰ عددی ۵۰۰۰ تومانی ۵ تا ۱۰ برگ آن را سرقت می کنند.

۱۱- در صورتی که گوشی همراه شما دارای قفل PIN CODE است حتماً آن را فعال نمایید.

۱۲- هنگام عبور از عرض خیابان ها نهایت دقت را داشته باشید؛ متأسفانه رانندگان عربستان عموماً بی احتیاط رانندگی می نمایند، حتماً از محل خط کشی و عبور عابر تردد کنید چرا که در غیر این صورت و وقوع حادثه شما مقصر شناخته شده و راننده ضارب ملزم به توقف نیست.

۱۳- از چاپ عکس و انتقال فیلم به CD و ... و تعمیر رایانه و تلفن همراه در فروشگاه های عربستان بپرهیزید.

۱۴- در صورت خرید سیم کارت عربی سعی کنید خودتان سیمکارت ایرانی را خارج کنید تا مورد سرقت قرار نگیرد.

دفاتر حراست سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری مستقر در ستادهای حج در مدینه منوره و مکه مکرمه به صورت ۲۴ ساعته آماده پذیرش تماس های زائرین گرامی و دریافت گزارشات شما می باشد.

خدمات بهداشتی و درمانی

به منظور تامین رفاه و آسایش جسمی و روحی زائران در طول سفر، امکانات مناسبی از لحاظ تامین کادر

درمانی و دارو و تجهیزات مورد نیاز زائران در نظر گرفته شده است تا در صورت بروز هرگونه بیماری یا حادثه، خدمات رسانی در حداقل زمان ممکن صورت گرفته و مناسب ترین امکانات در اختیار آنان قرار گیرد. مسئولیت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در طول عملیات حج از سوی سازمان حج و زیارت به عهده مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران نهاده شده است. این مرکز با اعزام تیم پزشکی مجرب شامل پزشکان متخصص (داخلی، زنان، قلب، عفونی، جراحی، رادیولوژی، گوش و حلق و بینی، چشم و...) و عمومی، داروساز، پرستار، کارشناس بهداشت، کارشناس علوم آزمایشگاهی و سایر زیرگروههای پزشکی اقدام به راه اندازی دومرکز درمانی مجهز

در شهرهای مکه مکرمه و مدینه منوره نموده است.
به منظور دسترسی آسان و ارائه خدمات در سطوح مختلف

این مرکز همچنین اقدام به راه اندازی درمانگاههای مستقر در برخی از هتل های محل اسکان تحت عنوان مجموعه ها جهت ارائه خدمات درمانی سرپایی نموده است. اگرچه بیمارستانهای مرکز پزشکی دارای بخشهای مختلفی همچون درمانگاه های تخصصی، آزمایشگاه، رادیولوژی، ICU، CCU و داروخانه می باشد، لیکن در صورتیکه بیمار نیاز به ارائه خدمات در سطح بالاتری هم داشته باشد ضمن هماهنگی با بیمارستانهای عربستان نسبت به انتقال وی جهت انجام اقدامات تشخیصی و درمانی تخصصی و فوق تخصصی اقدام نموده و بصورت مستمر پیگیر وضعیت بیماران خواهد بود. بازدیدهای روزانه از محل استقرار زائرین، رستوران ها و آشپزخانه های مرکزی از دیگر اقداماتی است که توسط

کارشناسان حوزه سلامت مرکز پزشکی انجام می‌گیرد. نقل و انتقال بیمار از بیمارستانهای عربستان به فرودگاهها جهت اعزام به کشور از دیگر وظایفی است که این مرکز در طول عملیات حج به عهده دارد. آموزش مراقبت های بهداشتی جهت پیشگیری از بیماریها به طرق مختلف در قبل از سفر، حین پرواز و طول سفر به روش های گوناگون همچون برگزاری جلسات حضوری، لوح فشرده، بروشور و... و همچنین

انجام معاینات قبل از سفر و انجام واکسیناسیون مورد احتیاج حجاج عزیز از دیگر اقدامات این مرکز می باشد. میان خدمات درمانی ارائه شده از سوی مرکز پزشکی و پوشش های بیمه ای زائرین نیز ارتباط تنگاتنگی وجود دارد که آگاهی از پوشش های بیمه ای نیز میتواند سودمند باشد. مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر، همه

تلاش خود را مصروف می دارد تا شما حجاج گرامی بدون هرگونه دغدغه و نگرانی از مشکلات جسمی خود بتوانید به بهره مندی معنوی هر چه بیشتر از حج پردازید به شرط آنکه: اولاً: توصیه هایی که در رابطه با سلامتی به شما ارائه می گردد را مطالعه و رعایت فرمایید. این توصیه ها در قالب جلسات آموزشی پزشک کاروان، مجله میقات تندرستی، کتابچه راهنمای سلامت حج، کارت آموزشی هواپیما، فیلم آموزشی حین پرواز و... حضورتان ارائه می گردد. ثانیاً: در صورت بروز هرگونه مشکل جدید در وضعیت سلامتیتان فوراً به پزشکان مستقر در هتل خود و در صورت صلاحدید آنان به بیمارستان ها و کلینیکهای این مرکز در شهرهای مکه مکرمه، مدینه منوره و

مشاعر مقدس عرفات، منا و مشعرالحرام مراجعه فرمایید.

۱۴ نکته بهداشتی برای سلامت در ایام حج :

مسوول اصلی حفظ سلامت زائر خود اوست. رعایت نکات بسیار ساده‌ای که در زیر آمده موجب به حداقل رساندن مشکلات و بیماریهای دوران سفر زیارتی است.

۱- دستها را باید شست: باید توجه داشت که دستها نقش عمده‌ای در ابتلا به بیماریها دارند؛ بخصوص با شیوع بیماری‌های ویروسی شستشوی دستها اهمیتی صدچندان دارند. حتما پیش از مصرف هر نوع خوراکی یا آشامیدنی قبل و بعد از هر وعده غذا دستهای خود را با آب و صابون بشوید. پس از خارج شدن از توالت حتما دستها را با آب و صابون بشوید.

۲- استراحت کافی داشته باشید: شوق زیارت و اعمال واجب و مستحب باعث میشود بیشتر زائرین خواب کافی نداشته باشند. این موضوع باعث میشود بدنشان ضعیف شود و بیشتر در معرض ابتلا به بیماری قرار گیرند. توصیه میشود زوار حتما در طول روز چند ساعتی را به خواب و استراحت کامل بپردازند و نظم استراحت معمول خود را حفظ کنند.

۳- سالم بخورید: بکوشید پرخوری نکنید. تا میتوانید میوه و مرکبات مصرف کنید؛ اما در خوردن موز احتیاط کنید تا دچار یبوست نشوید. اگر تحت پرهیز خاصی هستید آن را نشکنید، ادویه، ترش‌یها، چاشنیها، آجیل شور، سس گوجه‌فرنگی، سویا، خردل، کنسرو

ماهی، آب خورش، چیپس و سیبزمینی از غذاهایی است که افراد مبتلا به فشار خون باید از آن پرهیز کنند.

۴- از گرما اجتناب کنید: بکوشید در ساعات بسیار گرم روز از هتل خارج نشوید. بهترین زمان خروج از هتل قبل از ساعت ۱۰ صبح و پس از ساعت ۵ بعد از ظهر است. از پیاده‌روی در آفتاب خودداری کنید، زیرا باعث کم شدن آب بدن و گرم‌زدگی خواهد شد. افراد چاق و افرادی که از مناطق معتدل و سردسیر به مراسم حج می‌آیند بیشتر در معرض خطر گرم‌زدگی قرار دارند.

۵- سیگار نکشید: مصرف دخانیات در هر شرایطی بد است. در عربستان نیز استعمال دخانیات در مکانهای عمومی ممنوع است. در اتاقهای هتل نیز سیگار کشیدن شما موجب آزار و اذیت سایرین خواهد شد. خوب است از این سفر برای ترک عادت بد مصرف دخانیات استفاده کنید.

۶- سالم بنوشید: استفاده از نوشیدنیهای گازدار در حج به هیچ عنوان توصیه نمیشود. سعی کنید از آب یا دوغ کم‌نمک استفاده کنید. البته به هیچوجه از شیرهای آبخوری آب نخورید، بلکه حتما با لیوان اختصاصی خود آب بنوشید و توجه داشته باشید که از نوشیدن آب و مایعات بسیار سرد پرهیز کنید.

۷- روزانه استحمام کنید: حتی‌الامکان روزی یک بار باید استحمام کرد زیرا بوی نامطبوع پا و بدن شما دیگران را آزار میدهد. تا حد امکان روزی یک بار بدن خود را با آب و صابون بشویید تا هم از بوی بد بدن راحت شوید و هم از بیماریهای قارچی در امان بمانید. البته باید مواظب

باشید هنگام استحمام داخل وان یا حمام لیز نخورید.

۸- از باد سرد پرهیز کنید: همانند گرما باید از سرما نیز اجتناب کرد. یکی از علل شایع سرماخوردگی شدید در ایام حج کولرهای گازی است. حجاج نباید با بدن گرم و عرق کرده در مقابل هوای سرد کولرهای گازی قرار بگیرند چرا که سبب سرماخوردگی خواهد شد.

۹- لباس تمیز بپوشید: حجاج باید لباسهای خود را مرتب تعویض کنند ولی آنها را برای خشک کردن در هر جایی پهن نکنند.

۱۰- ناخنها را کوتاه کنید: میکروبها، چرکها و عوامل بیماریزا میتوانند زیر ناخن بلند جمع شده و باعث بروز بیماری شوند.

۱۱- کفش مناسب داشته باشید: استفاده از کفش مناسب به نحوی که هیچگونه فشاری به پا وارد نکرده و سبب تغییر فرم طبیعی استخوان بندی پا نشود، از نکات مهمی است که باید در مورد سلامت پا و ستون فقرات، بدان توجه نمود.

۱۲- از وسایل شخصی استفاده کنید: حوله شخصی و تمیز، در پیشگیری از عفونتهای چشمی، امری بسیار مهم است.

۱۳- آب و مایعات فراوان بنوشید: با توجه به گرمای زیاد و انجام فعالیت بدنی در ایام حج، آب و مایعات فراوان مصرف نمایید.

۱۴- با پزشک خود در تماس باشید: در صورت بروز بیماری و هر نوع ناراحتی در شما یا هم اتاقی ها آنرا فوراً به مدیران محترم کاروانها و به پزشک اطلاع دهید.

بیماریهای شایع در حج و چگونگی پیشگیری از آنها:

۱- آفتاب سوختگی: سوختگی ناشی از آفتاب خطر دیگری برای زائران است. تابش مستقیم نور خورشید در مدت ۲۰ دقیقه می تواند ایجاد آفتاب سوختگی کند. اجتناب از تماس با نور مستقیم خورشید بویژه از ساعت ۱۰ تا ۱۶ که نور آفتاب ۸۰ درصد اشعه ماورای بنفش دارد، استفاده از کرم ضد آفتاب و استفاده از چتر سفید، خطر سوختگی با آفتاب را تا حد زیادی کاهش می دهد.

۲- گرمزدگی: گرمزدگی یکی از شایع ترین مشکلات حجاج و زائران است. برای پیشگیری از این موضوع پیش از قرار گرفتن در هوای گرم به میزان کافی باید آب و مایعات مصرف نمود و در مسیر رفت و برگشت همراه خود آب آشامیدنی داشته باشند. همچنین پس از صرف نهار که هوا گرمتر است و احتمال گرمزدگی بیشتر است از رفتن به زیارت خودداری کنند.

۳- سرماخوردگی و آنفولانزا: از جمله بیماریهایی که در ایام حج به شدت میان زائران رایج می شود سرماخوردگی است. البته تزریق واکسن آنفولانزا برای آنفولانزای فصلی توصیه می شود. خستگی و استرس و تماس با افراد مبتلا از جمله عوامل بروز این بیماری هستند و بهترین راه درمان آن استراحت و استفاده از نوشیدنیهای گرم است.

۴- دردهای عضلانی و شکستگی ها: از معضلات رایج زائران، دردهای عضلانی اسکلتی به علت راه رفتن زیاد و بازارگردی های بیش از حد برخی زائران، ضرب دیدگیها، پیچ خوردگی ها و شکستگی های استخوان است که شایع ترین علل آنها عبارتند از لیز خوردن در حمام، سقوط از پله برقی، لیز خوردن در مسجد النبی و مسجدالحرام.

۵- عرق سوز: عرق سوز شدن در نواحی کشاله ران و زیر بغل نیز یکی از مشکلات رایج است که برای پیشگیری از آن باید از تردد زیاد در هوای گرم خودداری کرد، روزانه حمام رفتن و از پودر تالک استفاده کرد.

۶- مسمومیت غذایی: مسمومیت یکی از مشکلات رایج میان زائران است که برای پیشگیری از آن، مهمترین کار خودداری از تهیه و مصرف مواد غذایی بیرون از هتل، ننگ داشتن غذا در حرارت داخل اتاق و استفاده نکردن از منابع آب بین راهی است.

۷- یبوست: به علت تغییر عادات روزانه فرد، مصرف نوشابه یا موز زیاد و استرسهای موجود، یبوست نیز یکی از مشکلات رایج زائران است.

۸- اسهال: اسهال هم از بیماریهای شایع بین زائران به دلیل مسافرت است که ۳ یا ۴ روز طول می کشد و در بعضی موارد در افراد مسن باعث از دست دادن آب و املاح می شود. مصرف آب و مواد

غذایی آبکی بویژه محلول او.آر.اس توصیه می شود.

۹- سوانح و حوادث: با توجه به بزرگراه های زیاد موجود و سرعت زیاد اتومبیل ها و بی توجهی بعضی از زائران به نکات ایمنی، متأسفانه مواردی از تصادفات رانندگی بروز می نماید. باعزیمت دسته جمعی برای رفتن به حرم بویژه هنگام تاریکی هوا، همراهی با کاروان برای انجام مناسک واجتناب از انجام انفرادی اعمال، عبور از محل مخصوص عابر پیاده در همه حال، عدم عبور از خیابان قبل از سبز شدن چراغ عابرین پیاده، عجله نمودن هنگام سوار یا پیاده شدن از اتوبوس، رعایت احتیاطات لازم در ازدحام ایستگاه های اتوبوس می توان سوانح ناشی از تصادف را به حداقل رساند.

۱۰- بیماریهای چشمی: بیماریهای چشمی معمولاً ناشی از عفونت و یا ناشی از ضربه هستند. پس برای جلوگیری از آنها دست های خود را به چشم نزنید.. (بعضی عادت دارند در پایان نمازهای یومیه دست خود را به صورت و چشم ها بکشند، این عمل مواقعی که دست ها آلوده اند، موجب عفونت چشمی می شود. لذا از این کار پرهیز نمایید). در هنگام انجام اعمال حج تمتع برای جلوگیری از ضربه های چشمی، پیشنهاد می شود در رمی جمرات از عینک های طلقی استفاده نمایید..

چند توصیه برای پیشگیری و کنترل سرماخوردگی :

بیش از ۵۰ درصد مراجعات به مراکز درمانی در طول ایام حج و زیارت بر اثر مشکلات تنفسی است. با رعایت نکات زیر سلامت خود را از ابتلا و یا تشدید بیماری های تنفسی حفظ کنید.

با رعایت موارد ساده زیر میتوانید بهراحتی از مبتلاشدن به سرما خوردگی جلوگیری نمایید:

۱. دستانتان را بطور مرتب بشوئید و از تماس آن، با چشمها، بینی و دهان خودداری کنید.

۲. هنگام سرفه یا عطسه، با دستمال تمیز دهان خود را پوشانده و آن را فوراً پس از استفاده در سطل زباله دربردار بیاندازید.

۳. از فرد بیمار حداقل یک متر فاصله گرفته و در مسیر سرفه یا عطسه وی قرار نگیرید.

۴. با بدن گرم و عرق کرده در برابر باد کولر و پنکه قرار نگیرید.

۵. از دست دادن، مصافحه و در آغوش گرفتن افراد بیمار یا مشکوک به بیماری، خودداری نمایید.

۶. از حضور بیمورد در تجمعات و فضاهای بسته و بدون تهویه و محیط های آلوده بپرهیزید و از وسایل شخصی خود (قاشق، لیوان، سجاده؛ و...) استفاده نمایید.

۷. خود را بیش از حد خسته نکنید، اگر استراحت شما کافی نباشد، بیمار خواهید شد.

در صورت ابتلا به بیماری برای بهبودی سریعتر:

۱. در صورت بروز تب، سرفه و گلودرد به پزشک و یا مدیر کاروان مراجعه نمایید.
۲. استراحت کافی داشته باشید، زیرا استراحت کلید درمان شماست.
۳. مایعات گرم، سبزیجات و میوهجات تازه، سوپ، چای کم‌رنگ و ماست به‌مقدار زیاد مصرف نمایید.
۴. در هنگام حضور در جمع از ماسک استفاده کنید.
۵. به‌طور مرتب آب‌نمک، قرقره و استنشاق نمایید.
۶. از خوردن غذاهای ادویه‌دار و چرب بپرهیزید.
۷. به توصیه‌های پزشکان مرکز عمل نموده و از درخواست یا مصرف خودسرانه دارو بپرهیز نمایید.

پوشش بیمه ای و تعهدات بیمه

سازمان حج و زیارت در راستای رفاه و آسایش حجاج و زائران محترم همه ساله با شرکت های بیمه گر قرار داد پوشش خدمات بیمه ای را منعقد می سازد که طی آن با دریافت سرانه بیمه از زائران ، این عزیزان تحت پوشش بیمه قرار می گیرند. در طول عملیات حج تمتع سال جاری موارد تعهدات بیمه ای در قالب موارد ذیل صورت می گیرد:

الف- پوشش های بیمه عمر، حادثه و درمان:

- ۱- کلیه زائران ایرانی حج تمتع در مقابل فوت به هر علت در طول مدت پوشش با سرمایه ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تحت پوشش قرارداد مذکور می باشند.
- ۲- کلیه زائران در مقابل فوت بر اثر حادثه در طول مدت پوشش تا سقف ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تحت پوشش می باشند.
- ۳- در صورتیکه حادثه منجر به نقص عضو یا ازکار افتادگی دائم کلی یا جزئی شود حداکثر تا مبلغ ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) طبق نظر پزشک معتمد شرکت بیمه گر وجداول نقص عضو) پرداخت خواهد شد.
- ۴- هزینه درمانی ناشی از بیماری یا حادثه و اعمال جراحی تخصصی و عمومی به شرط بستری شدن بیمار زائر در بیمارستان (در طی مدت بیمه ای و زمانی که بیمه شده زائر نیاز به معالجه در ایران داشته باشد) تا

سقف ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال قابل پرداخت است، همچنین
زائران بیمار یا مصدوم که از عربستان به ایران مراجعت
نموده و به دنبال مشکلات درمانی زمان سفر، نیاز به
ادامه معالجات سرپایی دارند تا مبلغ
۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تحت پوشش هستند.
شایان ذکر است تمهیدات لازم به منظور
ارائه خدمات بهینه به زائران محترم از قبیل
حضور کارشناسان شرکت بیمه در فرودگاههای
کشور، مراکز درمانی و... پیش بینی شده است.
۵- جبران هزینه انتقال زائر فوتی از ایستگاه پروازی تا
شهر محل اقامت از محل غرامت فوت با ارائه رسید معتبر
۶- جبران هزینه انتقال زائر بیمار یا مصدوم
از ایستگاه پروازی تا شهر محل اقامت از محل
هزینه های درمانی و با ارائه رسید معتبر
۷- پرداخت هزینه دارو در عربستان بابت داروهای
که در تعهد مرکز پزشکی حج و زیارت نباشد و باتائید
پزشک معالج تا سقف ۲۰۰ ریال عربستان؛ این
هزینه میبایست توسط عوامل کاروان پرداخت
و با ارائه رسید از دفتر نمایندگی اخذ گردد.
۸- پرداخت هزینه نقل و انتقال زائرین بیمار در موارد
شکستگی لگن و فمور بین شهرهای مکه مکرمه، مدینه
منوره و جده تا سقف ۴۰۰ ریال عربستان؛ این هزینه
میبایست توسط عوامل کاروان پرداخت و با ارائه
رسید معتبر از امور مالی دفتر نمایندگی اخذ گردد.
تذکر: کلیه زائران ایرانی حج تمتع از ۴۸ ساعت پیش از

اعزام تا ۷۲ ساعت پس از مراجعت تحت پوشش خدمات
وتعهدات بیمه قرار دارند. پوشش هزینه‌های درمانی
بیمه شدگانی که منشاء بیماری آنان و مصدومیت از کشور
عربستان باشد تا دو هفته پس از ورود به کشور می باشد.

ب- بیمه مسئولیت بار زائران:

چنانچه بار همراه زائر در هنگام عزیمت به عربستان، طی
مدت اقامت یا موقع بازگشت دچار آتش سوزی، پرت شدن
از وسیله نقلیه حامل کالا، عدم تحویل، جاماندن، مفقود
شدن، سقوط هواپیما، سرقت، شکستگی و آسیب دیدگی
شود، بیمه گر بخشی از خسارت آن را به موجب قرارداد
منعقد شده با سازمان حج و زیارت جبران می کند.
لازم به ذکر است اقلام زینتی از قبیل طلا، جواهر
و اشیای قیمتی، وجوه نقد، رایانه قابل حمل (لپ
تاپ)، گوشی تلفن همراه، عصا، ویلچر، واکر، سمعک،
کالسکه، عینک، ساعت و کلیه اقلامی که ماهیت بار
ندارد مشمول پوشش‌های بیمه ای نبوده و در صورت وارد
آمدن خسارت به آنها، خسارتی قابل جبران نمیباشد.
در پایان تقاضا دارد از همراه بردن اشیای قیمتی،
دوربین فیلم برداری و عکاسی و... خودداری به عمل
آید زیرا در صورت وقوع خسارت برای کلیه موارد
مذکور تنها بخشی از هزینه آنها قابل جبران است.
* بار هریک از زائران در زمان رفت تا سقف ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال
و در زمان برگشت تا سقف ۱۲/۰۰۰/۰۰۰
ریال تحت پوشش تعهدات بیمه ای می باشد.
ثبت و ارائه مدارک برای پرداخت خسارت:

زائران محترم موظف هستند در صورت وقوع خسارت مراتب را به صورت آنلاین در سامانه اینترنتی مربوطه ثبت و مدارک لازم را حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از مراجعت به شعب شرکت بیمه گر در تهران و سایر استانها تحویل نمایند. مدارک لازم که ارائه آنها به منظور دریافت خسارت ضروری است عبارتند از: کد رهگیری ثبت اطلاعات در سامانه، رونوشت رویداد، برگه ورود و خروج و رونوشت گذرنامه. کارشناسان شرکت بیمه گر با حضور در کلیه ایستگاه های پروازی آماده ارائه اطلاعات و خدمات بیمه ای به زائران محترم هستند. همچنین زائران محترم می توانند برای کسب اطلاعات بیشتر با مدیران محترم کاروان ها، اداره رفاه سازمان حج و زیارت یا با شرکت بیمه گر تماس حاصل نمایند.

سازمان حج و زیارت

اداره رفاه ۰۲۱-۶۴۵۱۲۲۲۰ ۰۲۱-۶۴۵۱۲۶۶۰

تلفنخانه ۰۲۱-۶۴۵۱۱

امور تدارکات و تغذیه در حج

سازمان حج و زیارت در راستای تهیه بهترین خدمات و اقلام رفاهی و تغذیه ای مورد نیاز حجاج گرمی از ماه ها قبل از اعزام حجاج به عربستان اقدامات و برنامه ریزی های بسیار گسترده و مدونی را بعمل می آورد تا زائرین گرمی در مدت اقامت خود در سرزمین وحی از رفاه و آرامش مطلوبی برخوردار باشند. در ادامه برخی از این اقدامات در قالب متن های ((آیا میدانید؟؟)) تقدیم شما حجاج عزیز ایرانی می گردد.

۱- آیا می دانید به علت ممنوعیت پخت غذا توسط

سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهری عربستان امکان طبخ و توزیع غذا در هتل ها به دلیل جلوگیری از آتش سوزی وجود ندارد؟

۲- آیا می دانید غذای زائرین در شهرهای مکه و مدینه در ۴ آشپزخانه مرکزی طبخ و سپس با هیترهای مخصوص غذا به محل استقرار زائرین در هتل ها

منتقل می گردد ؟

۳- آیا می دانید غذا در آشپزخانه های مرکزی تحت نظارت کامل بهداشتی و توسط بهترین آشپزهای ایرانی طبخ و توزیع می گردد ؟

۴- آیا می دانید در تهیه برنامه غذایی حجاج و عمره گزاران از کارشناسان تغذیه و بهداشت و پخت گروهی استفاده می شود ؟

۵- آیا می دانید برنامه غذایی زائرین بر اساس غذاهای مشترک بین اقوام مختلف ایرانی تدوین می گردد ؟

۶- آیا می دانید خرید اقلام تدارکاتی مورد نیاز حجاج

توسط هیئتی متشکل از کارشناسان امر تغذیه انجام می گردد ؟

۷- آیا می دانید بیش از ۵۰ قلم از اقلام تدارکاتی مورد نیاز از ایران تهیه و به عربستان ارسال می گردد ؟

۸- آیا می دانید اقلام تدارکاتی مورد نیاز حجاج و

عمره گزاران از مرغوبترین مواد موجود در بازار ایران و عربستان تامین می گردد؟

۹- آیا می دانید گوشت مورد استفاده در غذای زائرین، گوشت گرم گوسفندی است که به صورت روزانه و زیر نظر ناظران حج و زیارت تهیه می گردد؟

۱۰- آیا می دانید به غیر از غذای زائرین، درصدی نیز غذای رژیمی جهت استفاده زائرینی که رژیم غذایی دارند طبخ و توزیع می گردد؟

۱۱- آیا می دانید علاوه بر محدودیت های ایجاد شده توسط کشور میزبان به دلیل کنترل و نظارت

فنی و بهداشتی و استفاده از فن آوری نوین در طبخ غذا آشپزخانه های مرکزی در شهرهای مکه و مدینه تاسیس شده است؟

۱۲- آیا می دانید فرآیند بهداشتی طبخ و توزیع غذا توسط ناظرین بهداشتی رعایت و کنترل می گردد؟

۱۳- آیا می دانید اصول بهداشت از چهار جنبه (بهداشت فردی ، بهداشت محیط ، بهداشت لوازم و تجهیزات و بهداشت مواد غذایی) توسط کلیه عوامل آشپزخانه های مرکزی رعایت می گردد ؟

۱۴- آیا می دانید به دلیل توصیه های بهداشتی تعداد غذاهایی که با گوشت قرمز تهیه می شود برابر با

تعداد غذاهایی است که با گوشت سفید (مرغ و ماهی) طبخ و توزیع می گردد ؟

۱۵- آیا می دانید به دلیل طبخ گروهی امکان تهیه غذاهای محلی وجود ندارد ؟

۱۶- آیا می دانید به منظور تامین ویتامین های مورد نیاز روزانه ۲ عدد میوه در اختیار زائرین قرار می گیرد ؟

۱۷- آیا می دانید خوردن نوشابه برای بدن مضر است لکن سازمان حج و زیارت به دلیل تامین درخواست برخی از زائرین ناچار است نسبت به تهیه و سرو نوشابه

اقدام نماید ؟

۱۸- آیا می دانید زیاده روی در مصرف غذا ضمن فشار

زیاد بر دستگاه گوارش و سیستم قلب باعث افزایش

وزن و ... و احتمالاً ابتلا به بیماری را افزایش می دهد ؟

۱۹- آیا می دانید با مصرف میوه و تامین فیبرهای

گیاهی محلول و نامحلول و همچنین ویتامین های با

ارزش به حفظ سلامتی شما کمک شایانی می شود ؟

۲۰- آیا می دانید قسمت هایی از نان که بیشتر برشته

و قهوه ای شده است ارزش غذایی کمتری دارد و نان

های صنعتی مانند باگت و ساندویچی با تخمیر مناسب

از ارزش غذایی خوبی برخوردار می باشند ؟

۲۱- آیا می دانید در کشور عربستان امکان تهیه نانهای

سنتی ایرانی (سنگک ، بربری و لواش) وجود ندارد ؟

۲۲- آیا می دانید در صورتیکه به بیماری پر فشاری

خون مبتلا می باشند می بایست از مصرف نمک همراه

غذا و شورى ها مانند زيتون شور ، خیار شور و ...

خودداری کنید ؟

۲۳- آیا می دانید به خاطر حفظ سلامتی خودتان و

رعایت بهداشت محیط استراحت شما ، بردن غذا به

داخل اتاق از طرف مرکز پزشکی حج ممنوع اعلام

شده است ؟

امور اسکان در حج

مناسب است حجاج عزیز بدانند که سازمان حج و زیارت همه ساله با پایان عملیات حج تمتع، با تشکیل کارگروه کارشناسی دقیق، کارآزموده و زبده مسکن، اقدام به اجاره و تهیه مسکن و محل اقامت مورد نیاز حجاج ایرانی سال آتی می نماید و همواره با وجود محدودیت ها و شرایط خاص شهرهای مکه مکرمه و مدینه منوره و همچنین رقابت هایی که بین کلیه کشورها جهت تهیه مسکن وجود دارد تلاش می گردد حتی الامکان مناسبترین محل های اقامتی برای حجاج عزیز کشورمان تهیه گردد تا این عزیزان در طول ایام حضور در این شهرهای مقدس از رفاه مکفی در محل اقامت خود برخوردار گردند. جهت تهیه محل های اقامت مورد نیاز

موسم حج جاری برخی اقدامات مناسب صورت پذیرفته که به شرح ذیل است:
-اجاره همزمان هتل‌های مکه مکرمه ومدینه منوره

برای حج و عمره و استفاده از پتانسیل حج و عمره برای یکدیگر و کاهش هزینه ها با یک مدیریت واحد -عدم اجاره مجدد تعداد ۲۰ باب از هتل ها و ساختمانهای اجاره شده حج سال گذشته که برای موسم جاری مورد تایید تیم اجاره مسکن قرار نگرفت و از چرخه هتل‌های حج ایران خارج گردیدند. -جایگزینی هتل‌های با کیفیت مناسب تر از جمله ۸ باب ساختمان جدید و نوساز نسبت به موسم حج سال گذشته و حذف گروه های قیمتی ۳ج و ۳د مکه مکرمه در راستای بالا بردن سطح کیفیت محل اقامت حجاج. -حرکت کلی به سمت تهیه مسکن حجاج ایرانی در قالب هتل و کاهش ساختمانهای غیر هتلی ، که در این راستا باتعداد زائر برابر حدود ۱۰ ساختمان نسبت به سال گذشته کاهش یافته است.

-واگذاری اکثر امور خدماتی هتل ها به نیروهای عربستانی از جمله خدمات نظافت، حمل بارزائر .

در

ادامه برخی نکات و تذکرات در خصوص مسکن حجاج مورد اشاره قرار گرفته که خواهشمند است حجاج گرامی ضمن مطالعه ، به تذکرات عنایت داشته باشند.

۳۰ نکته مهم و اساسی در رابطه با مسکن حج ۹۴ :

۱- هتل های موجود در عربستان با استاندارد های بین المللی هتلی مطابقت نداشته بر اساس قوانین داخلی عربستان درجه بندی می شوند .

۲- شرایط و ضوابط در ایام حج تمتع با عمره کاملاً متفاوت است .

۳- مسکن با توجه به امتیاز دهی گروه بندی قیمتی میشود از جمله : موقعیت منطقه ، نوساز بودن ، دسترسی به خیابان اصلی دسترسی به ایستگاه اتوبوس ، وضعیت بیرون ساختمان ، امکانات و پرسنل هتل ، آسانسور و ...

۴- ساختمان های اجاره شده موسم حج ۹۴ در مدینه منوره در قالب ۶ گروه قیمتی و در مکه مکرمه در قالب ۵ گروه قیمتی درجه بندی شده اند .

۵- سرانه مسکن برای هر زائر بر طبق مقررات عربستان در حج تمتع حدود ۴ متر مربع در مکه مکرمه و ۴/۵ متر مربع در مدینه منوره می باشد .

۶- هزینه اجاره مسکن در حج تمتع حدود ۶۰ درصد کل هزینه ها را بخود اختصاص میدهد و باعث تفاوت قیمت کاروانها میشود .

۷- گروه های قیمتی در حج سال جاری به شرح ذیل می باشد :

مکه مکرمه : ۲ب ، ۲ج ، ۲د ، ۳الف ، ۳ب

مدینه منوره : ۲ب ، ۲ج ، ۳الف ، ۳ب ، ۳ج ، ۳د

۸- قیمت تمام شده مسکن برای کاروانها جمع قیمت مسکن مدینه و مکه محاسبه میشود .

۹- اسکان آقایان و خانمها در موسم حج تمتع در اتاقهای مجزا بوده و تقسیم بندی اتاقها بصورت خانوادگی نمی باشد .

۱۰- قرار گرفتن دو ساختمان در یک گروه قیمتی یکسان لزوماً به معنای برابری این دو ساختمان در کلیه امکانات نیست مثلاً یکی دارای آسانسور بهتر و دیگری دارای محیط رستوران مناسبتری می باشد .

۱۱- تخصیص هتلها به کاروان ها با توجه به گروه قیمتی ، بوسیله قرعه کشی بین استان های سراسر کشور انجام میشود .

۱۲- در مدینه منوره هتلها در موسم حج ۲ تا ۴ نوبت برای دوره های ۷ روزه و در مکه مکرمه فقط یک نوبت ۳ تا ۴ هفته ای و بعضی از هتل ها در سال یکبار آنهم فقط در موسم حج مورد استفاده قرار می گیرند .

۱۳- ظرفیت اتاقها ۳ ، ۴ یا ۵ نفره است و اسکان بیش از ۵ نفر در یک اتاق مجاز نمی باشد ضمن اینکه اقامت یک ماهه با هم کاروانی ها که بعضاً تا ۵ نفر با سلاقی مختلف در یک اتاق است از نکات مهم بشمار می آید .

۱۴- با توجه به مشکل آسانسور در کلیه هتل ها در موسم حج ، در صورت استفاده بیش از ظرفیت آسانسور و خرابی آن ، انجام تعمیرات آسانسور با توجه به مشکل ترافیک و تردد در مسیر ها بسیار زمان بر خواهد بود .

۱۵- هتل ها و ساختمان های عربستان فاقد آب لوله کشی بوده و آب مورد نیاز حجاج می بایست با تانکرهای حمل آب تأمین گردد . لذا صرفه جویی در آب بویژه در زمان تشریق به علت ترافیک خیابانها و اختلال در سیستم آبرسانی به هتل ها ضروری است .

۱۶- استفاده از لوازم شخصی و تهیه آن از ایران مانند شامپو ، صابون ، روبالشی و ملحفه یکبار مصرف به جهت احتیاط بهتر است و این موضوع در حالی صورت می گیرد که شارژ اتاقها در مورد اقلام شامپو ، صابون ، پودر لباسشوئی ، تعویض ملحفه و روبالشی هر هفته یکبار انجام میشود .

۱۷- شستن لباس در روشوئی های داخل اتاق خطر افتادن و شکستن روشوئی را بدنبال دارد ، لذا زائرین

محترم این نکته را مد نظر خواهند داشت .
۱۸-توالت های هتلها فرنگی بوده و سازمان حج و زیارت هیچ دخالتی در این موضوع ندارد و نیز امکان تغییر وجود نخواهد داشت .

۱۹-از باز کردن و باز نگهداشتن پنجره اتاقها به جهت خطر ورود احتمالی جانوران موزی از قبیل حشرات و سوسک و ... خودداری گردد .

۲۰-علیرغم همه تلاشها ، امکان ایجاد اختلال در سیستم های داخلی هتلها بعلت بلا استفاده بودن یکساله آنها از قبیل آسانسور ، لوله کشی داخلی ساختمان ، فاضلاب ، دستشوئی ها و ... وجود دارد .
۲۱-فاصله بین خروج و ورود کاروانها در مدینه به هتلهای اجاره شده ۱۲ ساعت بوده و در این مدت مسئولین هتل میبایست برای اسکان حجاج جدید هتل را آماده سازی نمایند .

۲۲-هر گونه در گیری و مشاجره لفظی با کارکنان بومی عرب هتل ها پیگرد قانونی دارد .

۲۳- بیشتر هتلهای ایرانی در کنار خیابانهای اصلی بوده و متأسفانه هر سال تعدادی از حجاج بعلت تصادف هنگام عبور از عرض خیابان جان خود را از دست میدهند لذا باید از زیر گذر و پل های هوایی استفاده شود .

۲۴-لوازم و امکانات داخل هتل ها بصورت امانت در اختیار حجاج قرار می گیرد . لذا تاکید می شود در نگهداری آن دقت نموده و در صورت خرابی ، تأمین آن

زمان بر و بعضاً هزینه ساز می باشد .
۲۵- با توجه به استفاده سه نوع لوازم سرمایش (کولر گازی ، اسپلیت و سیستم خنک کننده مرکزی) در هتلهای مکه ، و حضور زائرین در یک اتاق با سلائق مختلف ، گذشت ، صبر و تحمل از نکات اساسی محسوب می گردد .

۲۶- با توجه به وجود سیستم اطفاء یا اعلام حریق در اتاقها ، روشن کردن هر گونه لوازم حرارتی در اتاقها باعث فعال شدن امکانات ایمنی و در نتیجه قطعی برق ، فعال شدن آب پاش در داخل اتاق و در نتیجه خسارت می گردد .

۲۷- با عنایت به وجود ماشین ظرفشویی در هتلها و امکان تاخیر در زمانها پیک نسبت به شستشوی ظروف ، امکان استفاده موقت از ظروف یکبار مصرف وجود دارد .

۲۸- با توجه به اقدام دولت عربستان در خصوص توسعه حرم در مکه مکرمه و مدینه منوره و تخریب هتلهای نزدیک حرم ، اکثر کشور ها حجاج خود را به مناطقی با فاصله چند کیلومتری منتقل نموده اند .

۲۹- لازم است از بستن طناب یا رخت آویز به شیرهای آب ، لوله آب سیستم اطفاء حریق بمنظور پیشگیری از خطر قطع آب یا فعال شدن سیستم اطفاء حریق پرهیز گردد .

۳۰- بدلیل محدودیت فضای سالن غذاخوری و تعداد زائرین مستقر در هر هتل ، ناگزیر سرویس های موجود در سالن غذاخوری ۲ الی ۴ بار در هر وعده غذایی باید شارژ و مورد استفاده قرار گیرد.

حمل و نقل در حج

سازمان حج و زیارت در حوزه حمل و نقل حجاج وزائران محترم ۴ نوع حمل و نقل را به اجراء می گذارد که در ذیل ضمن اشاره و توضیحاتی در خصوص هر یک برخی نکات قابل توجه که حجاج محترم می بایست مورد توجه قرار داده و رعایت نمایند ذکر گردیده است.

الف) حمل و نقل هوایی:

سازمان حج و زیارت جهت اعزام حجاج وزائران محترم موسم حج سال جاری به سرزمین وحی با ۳ شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما)، هواپیمایی

ماهان و هواپیمایی سعودی قرارداد منعقد نموده است. بنا بر توافقات صورت گرفته سهمیه تعلق گرفته جهت اعزام ها به هریک از این شرکت ها به صورت زیر است:

هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما) ۲۵ درصد

هواپیمایی ماهان ۲۵ درصد

هواپیمایی سعودی ۵۰ درصد

حجاج عزیز در سال جاری از تعداد ۱۹ ایستگاه

پروازی (طبق جدول شماره یک) به دو فرودگاه جده و مدینه منوره در عربستان اعزام خواهند شد. از مجموع ۴۵۳ کاروان حج سال جاری تعداد ۲۵۴ کاروان مدینه قبل و تعداد ۱۹۹ کاروان مدینه بعد می باشند. کاروانهای مدینه قبل به فرودگاه مدینه و کاروانهای مدینه بعد به فرودگاه جده پرواز خواهند داشت. اولین پروازهای رفت در روز یکشنبه مورخ ۹۴/۶/۰۱ از ایستگاه های پروازی تهران، تبریز و ساری توسط شرکتهای هواپیمایی ماهان و سعودی و آخرین پروازهای رفت نیز در روز پنجشنبه مورخ ۹۴/۰۶/۲۶ از ایستگاه های پروازی تهران، اصفهان و اردبیل توسط شرکتهای هواپیمایی هما، ماهان و سعودی صورت خواهد پذیرفت. همچنین پروازهای برگشت از روز دوشنبه مورخ ۹۴/۷/۰۶ شروع خواهد شد که حجاج عزیز را به ایستگاه های پروازی زمان اعزام مراجعت خواهند داشت. در راستای ارائه خدمات مطلوب و ایجاد آرامش و آسایش برای حجاج، سازمان حج و زیارت هماهنگیهای لازم را با دستگاه های مرتبط در حوزه پرواز از جمله سازمان هواپیمایی کشوری، شرکت فرودگاه های کشور، پلیس گذرنامه و گمرک بعمل آورده است تا از این حیث شرایط مطلوب جهت خدمتگزاری بیشتر و ایجاد رفاه مناسب فراهم گردد. حجاج عزیز در حوزه حمل و نقل هوایی و امور گمرکی می بایست قوانین و موارد مرتبط را به خوبی رعایت نمایند که در ذیل به آنها اشاره می گردد:

مدارک لازم در فرودگاه:

تمامی زائران محترم باید گذرنامه، بلیت و فیش عوارض خروج از کشور خود را به هنگام مراجعه به فرودگاه و طی مراحل پرواز در دسترس داشته باشند. زمان حضور در فرودگاه زائران محترم، در ایران ۴ ساعت پیش از پرواز میبایست در فرودگاه حضور داشته باشند.

- بازرسی دقیق بار زائر از سوی ارگان های ذیربط به وسیله افراد متخصص و با تجهیزات پیشرفته صورت میگیرد بنابراین از همراه داشتن اشیاء ممنوعه و هرگونه مواد مخدر جداً خودداری نمایید. در غیر این صورت از ادامه سفر شما جلوگیری به عمل خواهد آمد.
- در تمامی مراحل حضور در فرودگاه، حفظ نظم و رعایت نوبت، بخصوص هنگام ورود به سالن های مسافری، کنترل بلیت و بازرسی ضروری می باشد. توصیه های مهم در مورد بار حجاج
- از همراه داشتن اشیاء قیمتی (طلا، جواهرات و...)، اوراق بهادار و مدارک غیر ضرور (گواهینامه، شناسنامه، کارتهای اعتباری و...) خودداری نمایید.
- پول وارز مصوب خود را اکیداً در جامه دان های بزرگ (تحویلی به قسمت بار) قرار دهید.
- تاکید می گردد شرکت های هواپیمایی وبیمه در قبال مفقود شدن اشیاء قیمتی، اوراق بهادار، مدارک و پول نقد هیچ گونه مسئولیتی ندارند.

- جامه دان های خود را در هنگام رفت طبق دستورالعمل سازمان حج و زیارت که توسط مدیران کاروان ها به اطلاع می رسد در اختیار عوامل خدماتی قرار دهید.
- از حمل مایعاتی نظیر سرکه، آب لیمو، مواد شیمیایی، ووسایلی نظیر کپسول گاز، فندک، قوطی نوشابه، خودکار لیزری و... جدا خودداری گردد.
- ورود اشیاء فلزی و بُرنده نظیر (چاقو، ناخن گیر، کارد و چنگال، اسپری، اسباب بازی و...) به داخل هواپیما ممنوع است.
- بعد از تحویل بار دقت کنید برچسب های شماره دار برای مقصد مورد نظر روی جامه دان و بلیت شما الصاق شود این برچسب ها به منزله رسید بار شماست.
- روی جامه دان ها (ساک ها) حتماً می بایست نام، شماره تلفن تماس، شماره کاروان و شهر خود را به طور خوانا درج نمایید.
- بخشنامه مصوب هیات محترم دولت درباره عدم خرید کالاهای غیر مجاز و غیر قابل حمل از قبیل ضبط صوت، یخچال فریزر، ماشین لباسشویی، چرخ خیاطی، آب گرمکن، اجاق گاز و وسایل مشابه را رعایت فرمائید.
- هر زائر مجاز به حمل ۲ عدد جامه دان به ابعاد ۳۰ X ۴۰ X ۶۵ و ۲۵ X ۳۵ X ۶۰ سانتی متر مصوب شرکتهای هواپیمایی بوده و حداکثر وزن هر جامه دان نباید بیش از ۲۰ کیلوگرم باشد.

• تنها بسته قابل حمل به داخل هواپیما فقط

یک ساک دستی کوچک به ابعاد حداکثر ۲۰ X ۳۰ X ۳۵ سانتی متر و به وزن ۵ کیلوگرم بوده و حجاج محترم نمیتوانند هیچ بسته اضافی حتی نایلکس، پتو یا آب زمزم را به داخل هواپیما ببرند.

- شرکت های هواپیمایی از پذیرش و انتقال جامه دانها و بسته های اضافی تحت هر شرایطی خودداری خواهند نمود.

توجه:

براساس تمهیدات بعمل آمده و بمنظور رفاه حال حجاج، پس از ورود به کشور عربستان و طی تشریفات گمرکی و گذرنامه در فرودگاه مقصد، بارتامای زائران توسط عوامل عربستانی و بانظارت مسئولین کاروان جمع آوری و حمل گردیده و به محل اسکان آنان (درمدینه منوره) و یا مکه مکرمه انتقال می یابد. از این رو تاکید می گردد: از جدا سازی جامه دان خود و حمل آن به صورت انفرادی به اتوبوس خودداری نمایید.

آب زمزم:

براساس قوانین شرکت های هواپیمایی و به منظور حفظ ایمنی پرواز حمل هرگونه گالن آب به داخل هواپیما ممنوع می باشد لکن در خصوص نحوه تهیه، بسته بندی و انتقال گالن های آب زمزم در قالب بار، پس از هماهنگیهای لازم در مکه مکرمه اطلاع رسانی خواهد شد.

توصیه های مهم در رابطه با گذرنامه:

- گذرنامه خود را در ساک هایی که به قسمت بار تحویل می شود قرار ندهید.
- در هنگام دریافت گذرنامه از مدیر کاروان،

مشخصات گذرنامه و عکس را با دقت کنترل نمایید و چنانچه مربوط به شما نیست سریعاً مراتب را به اطلاع مسئولین مربوطه برسانید.

- مدارک مسافرتی خویش را در جای مطمئن و قابل دسترس قرار دهید تا در صورت نیاز به مسئولین مربوطه ارائه نمایید.
- در هنگام خروج و ورود به کشور مهر ورود و خروج را شخصاً کنترل نمایید.
- طبق ضوابط دولت عربستان، در موسم حج تمتع، گذرنامه تمامی زائران هنگام ورود به این کشور و پس از طی تشریفات لازم جمع آوری گردیده و تا انتهای سفر عودت داده نخواهد شد. بنابراین: تمامی زائران و عوامل کاروان می بایست هنگام خروج از سالن فرودگاه درجده و مدینه منوره گذرنامه خود را تسلیم مسئولین ذیربط نمایند.

استقرار در هواپیما :

۱- استقرار در صندلی

شماره صندلی شما از قبل تعیین و در کارت پرواز درج شده است. لذا می بایست پس از ورود به هواپیما ضمن توجه به راهنمایی مهمانداران در جای خود مستقر شوید.

۲- کمربند ایمنی

حتی المقدور در طول پرواز کمربند ایمنی خود را بسته نگه دارید.

۳- محل قراردادن ساک دستی

از قراردادان ساک دستی در راهروهای هواپیما جدا خودداری نموده و آن را الزاماً در محفظه بالای سر خود قرار دهید.

۴- رعایت ایمنی در هنگام فرود

به لحاظ رعایت مقررات ایمنی لطفاً هنگام فرود تا توقف کامل هواپیما و باز شدن درب ها، صندلی خود را ترک نفرمایید.

۵- ترک هواپیما

در زمان ترک هواپیما توجه داشته باشید چیزی از وسایل شخصی خود را جا نگذارید، در غیر این صورت بلافاصله مسئولان را در قسمت اشیاء گمشده و پیدا شده فرودگاه مطلع نمایید.

مقررات گمرکی:

- در پرواز های حج، لوازم و وسایل شما در فرودگاه به دقت مورد بازرسی ماموران گمرک و نهادهای مربوط قرار میگیرد؛ براین اساس رعایت مقررات مربوط به خروج ارز و کالا الزامی است.
- تمامی زائران محترم براساس ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات می توانند حداکثر تا سقف ارزش ۸۰ دلار کالای مجاز را بدون پرداخت حقوق گمرکی ترخیص نمایند و مازاد آن در صورت نداشتن جنبه تجاری با پرداخت حقوق گمرکی دو برابر سود بازرگانی قابل ترخیص است، مشروط بر اینکه کالاهای مزبور از نوع کالاهای ممنوع نبوده و جنبه تجاری نداشته باشند.

• مطابق قوانین عربستان، حداکثر ارزش مجاز هر فرد هنگام ورود و یا خروج به این کشور، برابر ۵۰۰۰ (پنج هزار) دلار و یا معادل آن می باشد. بنابراین تاکید می گردد از همراه داشتن ارزش بیش از این مبلغ جداً، اجتناب نمایید.

جدول شماره یک- ایستگاه های پروازی

ردیف	نام ایستگاه	اسامی استان ها
۱	ردبیل	ردبیل
۲	رومیه	آذربایجان غربی
۳	صفهان	صفهان - چهارمحال و بختیاری - کاشان
۴	هوز	خوزستان
۵	بندرعباس	هرمزگان
۶	بوشهر	بوشهر
۷	تبریز	آذربایجان شرقی
۸	تهرن	تهرن - سمنان - قزوین - قم - لرستان - لبرز - مرکزی
۹	رشت	گیلان
۱۰	زهدن	سیستان و بلوچستان
۱۱	ساری	مازندرن
۱۲	شیرز	فارس - کهگیلویه و بویر حمد
۱۳	کرمان	کرمان
۱۴	کرمانشاه	کرمانشاه - یلام - کردستان
۱۵	گرگان	گلستان
۱۶	مشهد	خرسان رضوی - شمالی و جنوبی
۱۷	همدن	همدن
۱۸	زنجان	زنجان
۱۹	یزد	یزد

ب) حمل و نقل برون شهری:

جهت رفاه زائران و حجاج گرامی، سازمان حج و زیارت با شرکتهای حمل و نقل عربستانی قراردادهایی را منعقد

نموده است که در بدو ورود به فرودگاه جده و یا مدینه منوره اتوبوسهایی در محوطه فرودگاه منتظر حجاج گرامی هستند تا این عزیزان را از فرودگاه جده به محل اقامتشان در مکه مکرمه (پس از احرام در جحفه) و از فرودگاه مدینه به محل اقامت در شهر مدینه منوره منتقل نمایند. جهت حمل و نقل برون شهری حجاج و زائران ایرانی از اتوبوسهای مناسب و مدل روز استفاده می شود.

ج) حمل و نقل درون شهری:

براساس برنامه ریزی بعمل آمده حجاج عزیز کشورمان می توانند برای تشریف به مسجد الحرام از خطوط حمل و نقل درون شهری که بصورت شبانه روزی در خدمت آنان است بهره مند شوند. * برای تمامی مناطق اسکان زائران کشورمان اتوبوس یا مینی بوس با ظرفیتی متناسب با تعداد زائر مستقر در آن منطقه پیش بینی شده است.

* به منظور شناسایی اتوبوس ها و کنترل بهتر آمد و شد آنها، بر روی شیشه جلو و عقب و نیز بدنه اتوبوس ها برچسب شماره هر خط (مزین به پرچم جمهوری اسلامی

ایران) نصب شده است و حجاج محترم می توانند با به خاطر سپردن محل ایستگاه، رنگ زمینه و شماره خط محل اسکان خود، امکان تردد آسانی را داشته باشند. خطوط و ایستگاههای نقل درون شهری: خط ۱: حجاج هتل های برکه برهان، کریستالات الاویل، کریستاله الاویل، ایلاف بکه والجاد المحبس را از محبس الجن (سایه بان مقابل هتل) بصورت مستقیم به ایستگاه باب علی (حرم) منتقل می نمایند.

خطوط ۲ تا ۷: با توجه به محدودیتهای ترافیکی در اطراف مسجدالحرام، به صورت دو مرحله ای زائران کشورمان را به حرم منتقل می نمایند، در مرحله اول زائران توسط اتوبوسهای این خطوط به ایستگاه جمرات منتقل و سپس بوسیله اتوبوسهای عمومی با عبور از منطقه مظلّه و تونل به ایستگاه باب علی (حرم) منتقل می گردند.

خط ۲: طریق طائف مخصوص هتل های دارمبارک،
میدان، رویا الحسن، نسמת مکه ۲، برج الولید و قصر
العزیزیه

خط ۳: شارع مسجد بن باز مخصوص هتل های
دارهادی، داربنیان، لؤلؤالبرهان و فندق سدره

خط ۴: شارع العزیزیه مخصوص هتل های رویا العزیزیه،
زهرة السعد ۴، طریق الحیاه ۱، مواكب المشاعر،
نسמת مکه ۱ و الیاسمین (نسیم الحیاه ۲)

خط ۵: العزیزیه شارع مطوف مخصوص هتل های جوار
المشاعر ۱ و ۲ و مساكن الحیاه

خط ۶ و ۷: العزیزیه مخصوص هتل های الجفری ۱ و ۲،
الحیاه المشاعر و مكارم المنی

خطوط ۸ و ۹ حجاج ساكن در منطقه الششه، روضه،
معابده و ملاوی را به ایستگاه شعب عامر (حرم) منتقل
می نمایند.

خط ۸: ششه شارع امیرماجد مخصوص هتل اخیار
الصفوه و رویا المنی

خط ۹: منطقه الششه و مخصوص هتل های اخیار
الکبیر، مواكب الروضه، مكارم البیت

خطوط ۱۰ تا ۱۲: حجاج ساكن در منطقه روضه و
معابده را به ایستگاه غزه (حرم) منتقل می نمایند.

خط ۱۰: شارع مسجدالحرام تحت الکبری الروضه
مخصوص هتل های یوسف نازره ۱ و ۲، و بون الذهبی
و مواكب الششه

خط ۱۱: شارع مسجدالحرام میدان معاينه مخصوص
هتل های منارتوحيد، سماح، صفوة دانه وفندق البشاره
خط ۱۲: شارع مسجد الحرام، الجميزه مخصوص هتل
های سمر، النخله، الجزيره، العفاف، آفاق الاجابه و
دارالشيبي

خط ۱۳ و ۱۴: حجاج ساکن در خیابان ابراهيم خليل
و منصور را دو مرحله ای به حرم منتقل می نمایند
ابتدا با خط ۱۲ و ۱۳ از محل سکونت به ایستگاه کدی
، سپس به همراه حجاج سایر کشورها با اتوبوس های
عمومی به ایستگاه باب ملک عبدالعزیز (حرم) منتقل
می شوند.

خط ۱۳: شارع الجياد مخصوص هتل های غدیرالجياد،
مكارم الشروفات، دارسادن، مكارم ام القرى و وقف
العليان

خط ۱۴: شارع منصور مخصوص هتل های نرجس
الحديقه، قصر الشرق، منازل الحياء ۳، روياء المنصور و
ريهاج

موفقيت اجرای طرح و استفاده بهينه و راحت
تر از امکانات پیش بینی شده منوط به توجه
کامل حجاج عزیز به نکات زیر می باشد:
۱. اتوبوسهای خطوط درون شهری همه روزه نیم
ساعت قبل از اذان و نیم ساعت پس از پایان نمازهای
پنج گانه، جهت اقامه نماز جماعت تعطیل می باشد.
برنامه ریزی برای حضور مناسب در مسجدالحرام از
معطلی و سرگردانی در ایستگاهها جلوگیری می نماید.

۲. با توجه به ازدحام بسیار زیاد حجاج کشورهای مختلف پس از اقامه نماز جماعت در مسجدالحرام در ایستگاههای باب علی، غزه و ملک عبدالعزیز بطور اکید تقاضا می شود حداقل نیم ساعت بعد از پایان نمازهای جماعت به سمت ایستگاه ها حرکت نمائید. توجه: در روزهای پر ازدحام ذی الحجه بهتر است خروج از حرم ، یک ساعت پس از اتمام نمازهای جماعت باشد.

۳. اتوبوس ها در مسیرهای مشخص شده تردد و در ایستگاه های معین توقف خواهند نمود. لذا حجاج محترم صرفاً از ایستگاه های تعیین شده استفاده نموده و تا توقف کامل اتوبوس اقدام به سوار یا پیاده شدن ننمایند.

۴. هنگام سوار و پیاده شدن از اتوبوس، ضمن اجتناب از شتاب زدگی، مراعات حال بانوان، افراد سالمند و بیمار را بنمائید.

۵. به هنگام عبور از عرض خیابان ها ضمن احتیاط کامل ، از پل های هوایی و یا محل های ویژه عابر پیاده استفاده نمائید.

۶. اتوبوس های خطوط صرفاً جهت جابجایی حجاج محترم در مسیر محل سکونت تا حرم می باشند، در صورتیکه حجاج محترم قصد رفتن به بازار یا اماکن زیارتی دیگر دارند می توانند با هماهنگی مدیران محترم کاروان ها نسبت به تهیه وسیله نقلیه (غیر از اتوبوس های شبکه حمل و نقل) اقدام نمایند.

۷. چنانچه حجاج محترم بطور اشتباه سوار اتوبوس سایر خطوط شدند بدون ناراحتی و اضطراب مجدداً با همان اتوبوس به ایستگاه حرم بازگشته و با مراجعه به

عوامل حمل و نقل، مسیر و خط صحیح را سوال نمایند.
 ۸. از آوردن بار و وسایل حجیم به داخل اتوبوس خودداری نموده و مراقب باشید کیف و وسایل همراه خود را هنگام ترک اتوبوس جا نگذارید.
 ۹. اگر هنگام نمازهای جماعت و یا نماز جمعه به حرم مشرف می شوید هنگام اقامه نماز اقدام به مراجعه به ایستگاه جهت بازگشت به محل سکونت خود ننمائید زیرا علاوه بر بازتاب نامطلوب این عمل در اذهان سایر مسلمانان، اکثر راننده ها نیز در این اوقات در نماز حضور دارند و علاوه بر آن، طبق مقررات، مجاز به جابجایی مسافر نمی باشند.

۱۰. با توجه به ورود روز افزون حجاج از سایر کشورها و ازدحام بیش از دو میلیون زائر در شهر مکه مکرمه، در هفته اول ذی الحجه، محدودیت های ترافیکی از سوی پلیس اعمال می شود و خدمات رسانی در این ایام با محدودیت های بیشتری همراه خواهد بود. لذا به زائران محترم توصیه می شود در این روزها برای

تشرف و بازگشت از حرم این شرایط را مد نظر قرار دهند. بدیهی است اطلاعات لازم در خصوص نحوه خدمت رسانی در روزهای فوق الذکر، از سوی مدیران محترم کاروان ها و معاونت حمل و نقل اعلام خواهد شد.

۱۱. تردد سرویس ها بهنگام تغییر نوبت کاری رانندگان (در ساعت ۹ صبح و ۹ شب) بمدت ۳۰ دقیقه متوقف خواهد شد، فلذا تقاضا می شود زائرین گرامی از مراجعه به ایستگاه ها در ساعات مذکور خودداری فرمایند.

۱۲. اتوبوس های شبکه حمل و نقل اختصاص به کاروان خاصی ندارد و مورد استفاده همه حجاج محترم کشورمان در مسیرهای تعیین شده می باشند.

۱۳. هزینه های مربوط به حمل و نقل درون شهری به صورت متمرکز توسط سازمان حج و زیارت به شرکت های مجری پرداخت شده است لذا حجاج محترم از پرداخت هرگونه وجهی به رانندگان و یا سایر عوامل خودداری نمایند.

۱۴. نظر به اینکه آدرس محل سکونت، همچنین شماره خط اتوبوسرانی در کارت شناسایی شما درج گردیده است لذا در طول سفر به خصوص هنگام تردد به حرم، کارت شناسایی خود را همراه داشته باشید.

۱۵. راننده ها عرب زبان و غیر ایرانی هستند در صورت بروز هر گونه مشکل، از مواجهه مستقیم با آنها پرهیز نموده و صرفاً با یادداشت شماره ۴ رقمی که در چهار طرف همه اتوبوس ها نوشته شده است، مراتب را جهت پیگیری به مدیران کاروان ها و یا عوامل

حمل و نقل مستقر در ایستگاه ها گزارش نمائید.
۱۶. فعالیت شبکه حمل و نقل درون شهری از روز ششم تا سیزدهم ذی الحجه به دلیل محدودیت های ترافیکی و آماده کردن اتوبوس ها و سازماندهی مجدد آنها برای انتقال زائرین به مشاعر مقدس (عرفات، مشعرالحرام و منی) تعطیل خواهد بود.
۱۷. راهنمایان حمل و نقل درون شهری و امداد با کاور مخصوص و آرم سازمان حج و زیارت بصورت ۲۴ ساعته جهت راهنمای حجاج در ایستگاه های اطراف حرم حضور دارند. در ایام تعطیلی خدمات رسانی حمل و نقل شهری ، توصیه می شود زائرین گرامی ، نحوه رفت و آمد خود به حرم را برابر راهنمایی مدیران محترم کاروان ها تنظیم نمایند.

د) حمل و نقل ترددی:

از جمله خدمات حمل و نقلی که برای حجاج گرامی در نظر گرفته شده است حمل و نقل ترددی است که طی آن تمامی زائران عزیز از مکه مکرمه به مشاعر مقدس عرفات، مزدلفه و منا انتقال و درانتها، مراجعت ایشان به مکه مکرمه پس از اتمام اعمال و مناسک مربوط به ایام تشریق (هشتم تا دوازدهم ذیحجه) می باشد که این مجموعه عملیات حمل و نقل را که به شیوه «ترددی» یا چرخشی انجام می پذیرد نقل ترددی می خوانیم. اهمیت نقل ترددی از مهمترین اعمال حج تمتع و قوف و بیتوته و اعمال و مناسکی است که بایستی در ایام تشریق در زمان معین و در مکان مشخص یعنی در مشاعر مقدس عرفات، مزدلفه و منا انجام پذیرد. بطور کلی اعمال حج

در سه بخش «احرام درمیقات»، «انجام اعمال در حرم» و «مناسک ایام تشریق» در محل مشاعر مقدس صورت می پذیرد.

باعنایت به اینکه انتقال زائران به مشاعر مذکور و جابجایی آنان بین مکه مکرمه-عرفات-مزدلفه و منا و بالاخره بازگرداندن حجاج از منا به مکه مکرمه جهت اجرای بقیه مراحل که قرار است در بیت الله الحرام انجام گیرد، مجموعه وظایف و ماموریت های خدمتگزاران ستادهای حج تمتع در بخش حمل و نقل مشاعر را تشکیل می دهد و چون انتقال زائران به مشاعر مرتبط باجانمایی ونحوه ی اسکان آنان در چادرهای عرفات و منا ومحوطه مزدلفه می باشد، بنابراین هر دو موضوع انتقال، استقرارواسکان کاروان ها درمشاعر مقدس درچارچوب ساختاری واحد معنا پیدا می کند.

پیشینه نقل ترددی:

تا سال ۱۳۸۸ برای انتقال زائران و حجاج به صحرای عرفات، مزدلفه و منا ستاد حج ایران، به تناسب ظرفیت و ترکیب زن و مرد هر کاروان تعداد مشخصی اتوبوس روباز (مکشوف) و روبسته (مکیف) دراختیار مدیران کاروان قرار می داد تا در ایام تشریق نسبت به جابجایی زائران اقدام نمایند. بدیهی است باتوجه به شرایط این ایام و شدت ازدحام تردد حجاج تمامی کشورها، امکان استفاده از اتوبوسهای مذکور فقط یکبار در هر مسیر فراهم می شد؛ ضمن اینکه تعداد قابل توجهی از اتوبوس ها به دلایل مختلف همچون مسدود شدن خیابان ها توسط

پلیس ویا فرار رانندگان از گردونه خدمات خارج می شدند. اما از سال ۱۳۸۹ اتوبوسهای مشاعر به یک کاروان خاص تعلق نداشته و درمسیرهای تعیین شده برای هر کشور که در قالب نظام ترددی تامین گردیده، مطابق برنامه ای مشخص، زائران آماده حرکت را سوار نموده و در نقطه مقصد پیاده می کنند (نقل ترددی) و به این ترتیب با استفاده از هر اتوبوس برای انتقال و جابجایی چندین برابری زائران بصورت چرخشی، ایستایی کاروان ها به گونه ای چشمگیر کاهش یافته است.

مزایای طرح ترددی:

پر واضح است که استفاده چند باره از اتوبوس های کمتر در مسیرهای مشخص موجب کاهش ترافیک در مسیرهای مشاعر گردیده و به انتقال حجاج سرعت و سهولت بیشتری می بخشد. به این ترتیب آلودگی، سروصدا، درگیری با پلیس، اضطراب و ازدحام بین حجاج پیاده و خودروها که از آثار و تبعات ترافیک طولانی است و باعث خستگی مفرط و حتی بیماری زائر و تحلیل انرژی و وقت و در نتیجه آزردهی روح و جسم و فرسایش اعصاب او می شود تا حدود زیادی رفع می گردد به گونه ای که اتوبوس ها در برخی مسیرها که پیش از این ایستایی ۱۰ ساعته داشته اند با اجرای این طرح طی ۲۰ تا ۳۰ دقیقه طی می کنند. ضمن اینکه محوطه پارکینگ اتوبوسها که در محدوده چادرهای عرفات بوده و موجب ازدحام شدید می شد، به خارج از این منطقه منتقل شده و تاسیسات

و امکانات وسیعی برای آن در نظر گرفته شده است.

تشریح اجمالی طرح ترددی:

به جز آن دسته از کاروانهای اهل سنت که قائل به انجام اعمال ((تروییه)) هستند و قبل از وقوف روز نهم ذی الحجه عرفات، می بایست وقوف روز هشتم در منا را درک نموده و بدین منظور روز هشتم از مکه به سمت منا حرکت کنند، عموم کاروانهای حج کشورمان بعد از ظهر روز هشتم ذی الحجه از هتل خود در مکه راهی سرزمین عرفات می شوند. این کاروانها طی سه نوبت جهت انتقال به عرفات توسط مدیر مجموعه سازماندهی و نوبت بندی شده اند و تا نیمه شب تمامی آنها در عرفات مستقر شده و برای وقوف روز بعد آماده می شوند. با غروب روز نهم ابتدا خانمها و معذورین عرفات را به مقصد چادرهای ایرانیان در منا ترک نموده و با توقفی کوتاه داخل اتوبوس برای نیت وقوف اضطراری در مزدلفه وارد منا شده و پس از رمی جمره عقبه و استراحت و اطمینان از انجام عمل قربانی و تقصیر یا حلق از احرام خارج می شوند. سایر آقایان که حدود ۴۰٪ ظرفیت کاروانها را تشکیل می دهند تحت عنوان وقوف اختیاری، شب عید قربان وارد محوطه مزدلفه می شوند و پس از وقوف در مشعر الحرام پس از اذان صبح و باطلوع آفتاب روز دهم ذی الحجه (روز عید قربان) در قالب گروه های پیاده و به ندرت

سواره، راهی منامی شوند تا بقیه اعمال را انجام دهند. تمامی حجاج، پس از بیتوته و سایر اعمال ویژه ی منا، با اذان ظهر روز دوازدهم ذی الحجه، این سرزمین را ترک گفته و به مکه مکرمه عزیمت می نمایند.

چند تذکر مهم:

۱- با توجه به اهمیت استفاده حداکثری از حداقل زمان در اجرای صحیح برنامه های نقل ترددی، وقت شناسی بدون تعجیل زائران مورد انتظار است.

۲- همکاری شایسته با مدیر کاروان و مدیر هتل مجموعه موجب تسهیل و تسریع در حمل و نقل مشاعر خواهد بود.

۳- برنامه نقل ترددی به گونه ای طراحی شده که هیچگونه خللی در مناسک حج پیروان مذاهب مختلف اسلامی هموطنان عزیز بروز نخواهد کرد.

۴- در طول مسیرهای یادشده راهنمایان ایرانی داخل اتوبوسها مستقر هستند.

۵- احتمال دارد بنا به ضرورت، تعدادی از خانمها در انتهای اتوبوس روباز آقایان سوار شوند یا زائران چند کاروان در یک اتوبوس بنشینند.

۶- از همراه داشتن بار اضافی در مشاعر مقدس خودداری نمایید.

۷- دعوت خود و دیگران به رعایت نظم نوبت و آرامش، به ویژه حمایت از افراد کم توان توصیه و تاکید میگردد

امداد و راهنمایی حجاج

واحد امداد و راهنمایی زائران و حجاج ایرانی با پشتیبانی و هدایت سازمان حج و زیارت همه ساله برای ایام حج تمتع تشکیل می گردد و چند ماه قبل از اعزام زائران به عربستان در ایران با انتخاب عوامل خدمات رسان و برنامه ریزی و آموزشهای لازم برای ایشان کار خود را

آغاز می نماید و این عوامل چند روز قبل از اعزام زائران به عربستان به این کشور اعزام شده و در محلهای از قبل پیش بینی شده در شهرهای مکه مکرمه و مدینه منوره مستقر و نسبت به آماده سازی امور اقدام مینمایند. هرچند در طول ایام حضور حجاج وزائرین گرمی در شهرهای مکه مکرمه و مدینه منوره واحد امداد به صورت ۲۴ ساعته آماده ارائه خدمات و رفع مشکلات زائرین عزیز است اما عمده خدمات امداد قبل از شروع ایام تشریق در اطراف حرمها است و بخصوص زائرینی که برای طواف اول به مسجد الحرام می آیند

به علت نا آشنا بودن به محیط و ازدحام جمعیت بعضاً از کاروان خود جدا گردیده و گم می شوند و اکثر افرادی که گم می شوند از زائرین کم سواد یا کهنسالان می باشند. قبل از شروع ایام تشریق نیروهای امداد در مکه مکرمه که متشکل از نیروهای موظف سازمان حج و زیارت و همچنین ذابحین (قبل از اعزام به کشتارگاه) هستند به صورت ۲۴ ساعته شیفت بندی شده و با استقرار در محل‌های مختلف از جمله دفتر مرکزی امداد در مکه مکرمه، اطراف حرم و محل‌های تعبیه شده دیگر که معمولاً ازدحام زائران در آنها زیاد است نسبت به ارائه خدمات به هموطنان زائر که برایشان مشکل پیش می‌آید اقدام می نمایند. زائران محترم در مواقعی که گم می شوند می بایست با حفظ آرامش به یکی از نیروهای امداد یا حمل و نقل که هر یک با دارا بودن لباس (کاور) مخصوص مشخص هستند و یا حتی یکی از زائران ایرانی که دارای توانایی های لازم برای کمک رسانی هست مراجعه نمایند و یا از طریق شماره رایگان واحد امداد که در پشت کارت شناسایی آنها درج گردیده است درخواست کمک نموده تا در اسرع وقت به شکل مطلوب به این عزیزان یاری رسانی گردد. نیروهای امداد حاضر در شهر مکه مکرمه در قبل و بعد از ایام تشریق به صورت ۲۴ ساعته در دفتر مرکزی امداد، مروه، صفا، ایستگاه باب علی، باب ملک، درب ۲۲ حرم بین صفا و مروه و مقام

ابراهیم مستقر و نسبت به راهنمایی و امداد رسانی به زائران عزیز ایرانی ارائه خدمات می نمایند. از آنجا که عمده کار امداد و راهنمایی برای ایام تشریق و مشاعر مقدس است چند روز قبل از شروع این ایام همایش متمرکز نیروهای امداد که متشکل از نیروهای ازستاد سازمان حج و زیارت، ذابحین، کاروانهای حج و... که تعدادشان بالغ بر حدود ۵۰۰ نفر است برگزار می گردد و آخرین هماهنگی ها با این عزیزان صورت می پذیرد و همزمان با نصب علائم و نشانههای راهنما در

مشاعر و همچنین برپایی چادرهای بزرگ واحد امداد در منطقه عرفات و منا، این نیروها به این مناطق اعزام و در جاهای از قبل تعیین شده مستقر می شوند و در ایام تشریق به هموطنان زائر عزیز خدمتگزاری می نمایند. به حجاج وزائرین محترم توصیه می شود همواره کارت زائر خود را همراه داشته باشند و همچنین پشت چادری خانمها و پشت احرامی آقایان در ایام احرام وصل باشد و زائران در مواقعی که گم می شوند آرامش خود را کاملاً حفظ نموده و بدون هیچ نگرانی سعی به رسیدن به یکی از نیروهای امداد کنند.

طرح قربانی حج

عمل قربانی یکی از اعمال واجب حج تمتع است که بعد از انجام رمی جمره عقبه صورت می پذیرد و از جمله امور مهم و گسترده اجرایی سازمان حج و زیارت است که نیاز به برنامه ریزی و هماهنگیهای دقیق دارد. طبیعتاً

باتوجه به تعداد قابل توجه حجاج که میبایست قربانی انجام دهند، جهت نظم کار و جلوگیری از هرگونه بهم ریختگی و مشکلات احتمالی نیاز به تنظیم سازوکارهای مناسب برای این امر کاملاً ضروری می باشد. در گذشته نه چندان دور و در دهه های شصت و هفتاد خود زائرین جهت قربانی اقدام میکردند، به این صورت که دام را خریداری و سپس بعد از رمی جمره عقبه آن را به یک شخص ذابح می سپردند تا ذبح نماید و این امر هم با توجه به کثرت جمعیت و نیز از لحاظ بهداشتی نبودن و آلودگی محیط باعث مشکلات عدیده ای میگشت و باتوجه به افزایش تعداد حجاج در سالهای بعد عملاً دیگر این روش سنتی جوابگو نبود تا اینکه

بانک توسعه اسلامی که با همت کشورهای اسلامی تاسیس شده است طرحی را با همکاری تعدادی از این کشورها از جمله جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۷۹ به اجرا درآورده و در سالهای بعد تکمیل کرد که براساس آن بانک نسبت به تامین گوسفند مورد نیاز و در اختیار قرار دادن آنها اقدام می نماید. در راستای این طرح در منطقه قربانگاه منا ۵ کشتارگاه تاسیس گردیده که عبارتند از کشتارگاه های آبی، قرمز، سبز، زرد و مکانیزه معیصم که قربانی مربوط به حجاج ایرانی در کشتارگاه های آبی، قرمز و معیصم صورت می پذیرد و در روز عید قربان تقریباً ۵۰٪ ظرفیت کشتارگاه

ها در اختیار جمهوری اسلامی ایران قرار می گیرد. سازمان حج و زیارت نیز از همان اوان اجرای طرح قربانی برنامه ریزیهای لازم جهت همراهی با این طرح مفید و راهگشا را صورت داده بطوریکه در بیش از یک دهه از شروع طرح قربانی همه ساله اجرای آن متحول و از پیشرفت و توسعه بهتری برخوردار بوده است.

بانک توسعه اسلامی در مرحله اجرای طرح در زمان معین از طریق مناقصه نسبت به خرید دام مورد نیاز اقدام و دام های خریداری شده را در مزرعه نگهداری می نماید سپس از طریق بانک کوپن های ویژه ای که رنگ آنها منطبق با رنگ کشتارگاه ها است چاپ و در اختیار مسئولین امور حج کشورهای اسلامی قرار می گیرد تا در زمان قربانی با ارائه این کوپن ها به کشتارگاه ها ذبح انجام پذیرد. سازمان حج و زیارت همه ساله با استفاده از تجربه قبلی و کارشناسی لازم و آزمونهای عملی نسبت به انتخاب ذابحین مورد نیاز اقدام و این ذابحین را در موسم حج به عربستان اعزام می کند. این ذابحین قبل از استقرار در قربانگاه و انجام وظیفه اصلی خود در دیگر امور خدمت رسانی به حجاج محترم از جمله امداد و راهنمایی و آشپزخانه های متمرکز نیز بکار گرفته می شوند. در روز عید قربان هر ذابح به طور متوسط میبایست به ذبح ۱۰۰۰ تا ۱۰۵۰ دام پردازد. بر اساس برنامه ریزیهای صورت گرفته زائرین محترم ایرانی قبل از اعزام به عربستان وجه قربانی را به حساب واسط سازمان واریز نموده و سازمان حج و زیارت نیز با انتقال وجوه ارزی به عربستان آن را به حساب بانک توسعه واریز می نماید. همچنین قبل از اعزام به عربستان زائران از طریق فرمهای تهیه شده نسبت به دادن وکالت در توکیل به مدیر کاروان جهت نظارت بر روند قربانی به نیابت از ایشان اقدام می نمایند.

در قراردادهای منعقدۀ با بانک توسعه اسلامی این بانک موظف شده است دامهارا منطبق با اصول سلامت و مسائل شرعی مشخص شده توسط هر کشور اسلامی تهیه و در اختیار قرار دهد. از طرف سازمان حج و زیارت نیز با سازوکاری مناسب دامهای تهیه شده مورد بررسی مجدد قرار می گیرد که همه دامها سلامت داشته باشند و منطبق بر اصول شرعی و فقهی برای قربانی حجاج باشند و جهت این کار از ذابحین و روحانیون ناظر کمک گرفته می شود. در ادامه کار، ذابحین در قربانگاه ها مستقر می شوند و بعد از اذان صبح روز عید و اقامه نماز صبح شروع بکار ذبح می نمایند و این امر تا غروب روز عید ادامه خواهد داشت. جهت اطمینان حجاج محترم از روند ذبح دام و انجام پذیرفتن قربانی برای هر یک از این عزیزان، قبلا از طرف سازمان حج و زیارت کارتهایی تهیه و در اختیار کاروانها قرار گرفته که طی آن از هر کاروان ۴ نفر (مدیر یا معاون کاروان، روحانی یا معین کاروان و دونفر نماینده کاروان و زائرین) در زمان ذبح دام های مربوط به هر کاروان در محل قربانگاه حضور داشته و بر امر قربانی کردن نظارت دارند. طبق روندهای تهیه شده از طریق قرعه کشی به وسیله سیستمهای نرم افزار رایانه ای برای نوبت دهی به کاروان ها جهت انجام دادن قربانی های مربوطه اقدام گردیده و به نوبت امور ذبح دامها انجام خواهد گرفت. ذکر این

نکته نیز لازم است که در روز عید ابتدا قربانی متعلق به افراد مشمول وقوف اضطراری و سپس برای افراد وقوف اختیاری ذبح خواهد گردید. در طی روند ذبح ابتدا مدیر و یا نماینده کاروان که در منطقه جمرات در کنار کاروان مستقر است از طریق تلفن به نماینده های کاروان در محل قربانگاه خبر می دهد که اعمال مربوط به رمی جمره عقبه آن کاروان صورت پذیرفته است و سپس کار قربانی صورت پذیرفته و از طریق نماینده های کاروان پایان امر قربانی به کاروان اطلاع داده می شود تا بتوانند اعمال بعدی را انجام دهند. ذکر این نکته لازم است که گاهی برخی از عوامل در روز عید باعث کندی روند قربانی شده و حتی در برخی مواقع باعث می گردد امر قربانی برخی از کاروان ها به روز بعد از عید موکول شود؛ باید توجه داشت کار ذبح دام بخشی از امور اجرایی در قربانگاه است و بخش مهم دیگر آن امور سلاخی و آماده سازی ذبیحه هاست که نه از طریق عوامل سازمان حج و زیارت که از طریق عوامل کشتارگاه ها صورت می گیرد و با عنایت به سختی و وقت گیر بودن آن معمولا به کندی پیش رفته در نتیجه روند اجرای قربانی را مختل می نماید؛ همچنین برخی مواقع به علت ترافیک در

مسیر، دامها به موقع به محل قربانگاه منتقل نمی شوند و یا حتی در پاره ای از مواقع مشکلات فنی از جمله قطعی برق باعث بروز اختلال در امر کشتار می شود. لذا از مسئولین محترم کاروانها و نیز زائرین محترم تقاضا میگردد با حفظ نظم و آرامش و اطمینان

لازم به مدیران و مسئولین کاروانها و خدمتگزاران خود در سازمان حج و زیارت با صبر و حوصله لازم منتظر انجام امور قربانی باشند تا ان شاءالله این قسمت از اعمال نیز به نحو شایسته و مطلوبی طی گردد.

نکات و تذکراتی در خصوص خرید از عربستان

زائرین محترم ایرانی!

توجه داشته باشند ضمن اینکه نباید از عظمت سفر معنوی که در آن قراردارند با اموری مانند بازارگردی و صرف وقت جهت خرید از این بازارها غافل گردند تنها تلاش نمایند بنا بر سفارشات که از بزرگان منقول است که آوردن سوغات مستحب است در حد معقولی نسبت به این امر اقدام نمایند. در زمینه خرید از بازارها در ذیل نکاتی را خدمت شما عزیزان اعلام می نمایم.

- حتی المقدور نیازهای خود را پیش از سفر و یا بعد از بازگشت از داخل کشور و به ویژه از مبادی خروجی هوایی، تامین نمایید تا هم ارز در داخل کشور به مصرف برسد و هم زحمت نقل و انتقال بار کاهش یابد.
- از خرید اشیاء ممنوعه مثل چراغ اضطراری قابل شارژ، وسایل گازی قابل اشتعال و نیز اجناس دارای کمپرسور مثل یخچال و فریزر که ورود آنها به هواپیما ممنوع است خودداری نمایید.
- به هنگام برگزاری نماز جماعت در حرم ها از خرید و بازارگردی جداً خودداری نمایید و زمانی را برای خرید اختصاص دهید که با وقت برگزاری نماز تلاقی نداشته باشد.

- در صورتی که اجناس خریداری شده را به همراه دارید آن را به محل اقامت خود ببرید، ماموران عربستانی از ورود وسایل به داخل حرم خودداری می کنند.
- از خرید وسایل و کالاهای تجملی که در شان زائر ایرانی نیست خودداری نمایید.
- در هنگام گرفتن تخفیف به لزوم رفتار و برخورد در شان و شخصیت والای خود توجه داشته باشید و حتماً سعی کنید برای هر خریدی از فروشنده فاکتور اخذ کنید. با عنایت به اینکه اغلب فروشندگان زبان فارسی می دانند از به کارگیری الفاظ نامناسب خودداری کنید.
- توصیه می شود با توجه به مشکلات گمرکی و اینکه گاهی اجناس مورد نظر در ایران ارزاتر می باشد، از خرید اجناس پرحجم و گران قیمت خودداری نمایید به ویژه اینکه برای حمل اینگونه اجناس به ایران با مشکلات بسیار و صرف هزینه سنگین مواجه می شوید.
- چنانچه آب زمزم به همراه دارید آن را داخل ساک و وسایل خود قرار ندهید و جهت اطلاع از چگونگی انتقال آن موضوع را از مدیر کاروان خود پیگیری نمایید.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

من با سوغاتی خریدن مخالف نیستم، اما با این بازارگردی‌ها چرا؛ خیلی بد است. یک عده ای عطش بازارگردی دارند؛ اینها ملت شما را، مردم شما را سبک میکند؛ حیف است. میروند یک جنس‌هایی را میخرند، غالباً هم

جنسهای بی کیفیت از کشورهای دوردستِ سودجو که با همان کمپانی‌های داخل آن کشور میزبان بندوبست دارند. برای حجاج جنس بدلی و بی کیفیت درست می کنند می آورند توی این بازارها می ریزند، شما هم می روید این ارز خودتان را و عرض خودتان را می ریزید برای اینکه این کالاهای بی کیفیت را خریداری کنید. امروز در کشور ما خوشبختانه کالاهای داخلی با کیفیت خوب، متنوع، زیبا، ساخته شده دست کارگر ایرانی - برادر خودتان - فراوان است. بعضی‌ها قبل از اینکه سفر مکه بروند، سوغاتی‌های سفر را در اینجا می خرند - کار خوبی است - نگه می دارند؛ بعد که برگشتند، همانهایی را که در بازار شهر خودشان تهیه کرده اند، به عنوان سوغاتی می دهند. هدیه سفر است دیگر، خوب است. این کار، خیلی کار خوبی است.

نحوه تماس تلفنی با ایران و تلفن های ضروری مورد نیاز در عربستان:

حجاج محترم جهت تماس تلفنی از عربستان با ایران می بایست به شکل زیر عمل نمایند:

۱- ابتداشماره گیری کد بین المللی تلفن در ایران یعنی کد ۰۰۹۸

۲- شماره گیری کد شهر مقصد در ایران بدون صفر مثلا برای شهر تهران کد ۲۱

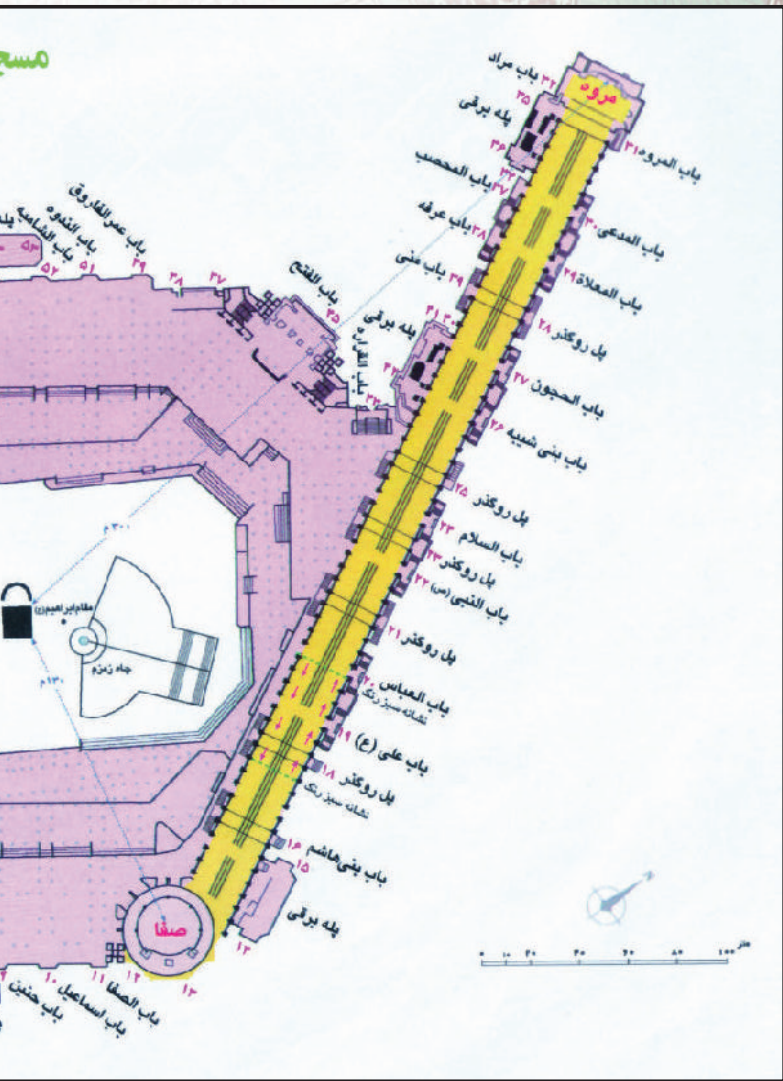
۳- شماره گیری تلفن مقصد مورد نظر: نمونه:

۰۰۹۸+۲۱+۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹

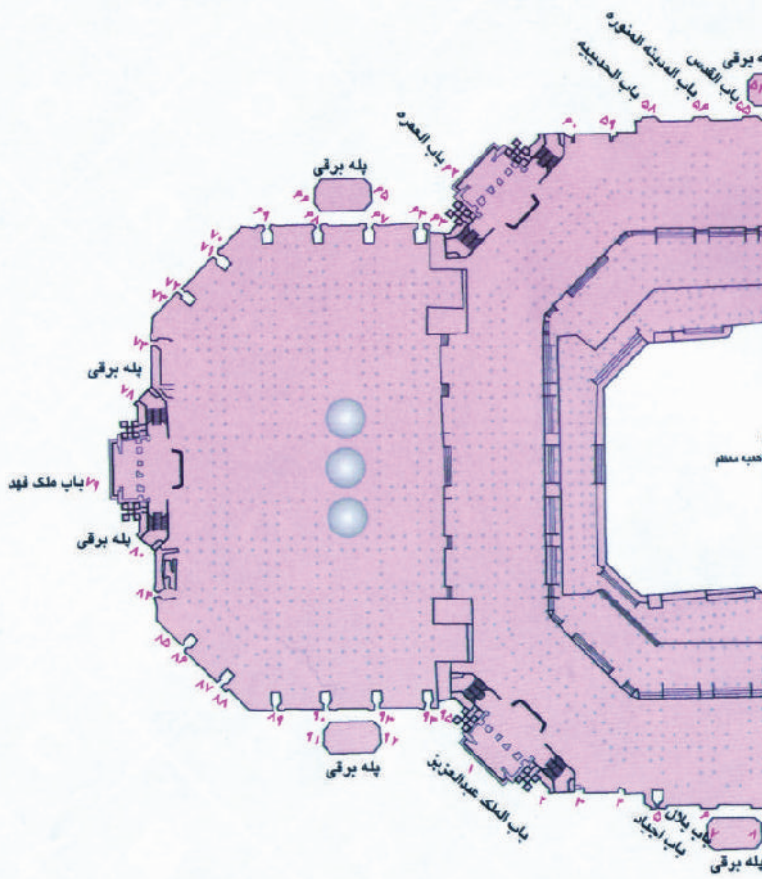
توجه: در صورت گم شدن گوشی با سیم کارت ایران، در اسرع وقت نسبت به اطلاع و سوزاندن سیم کارت اقدام نمایید تا دچار مشکل و یا خسارت و سوء استفاده احتمالی نشوید.

برخی از تلفن های ضروری و مورد نیاز در عربستان:

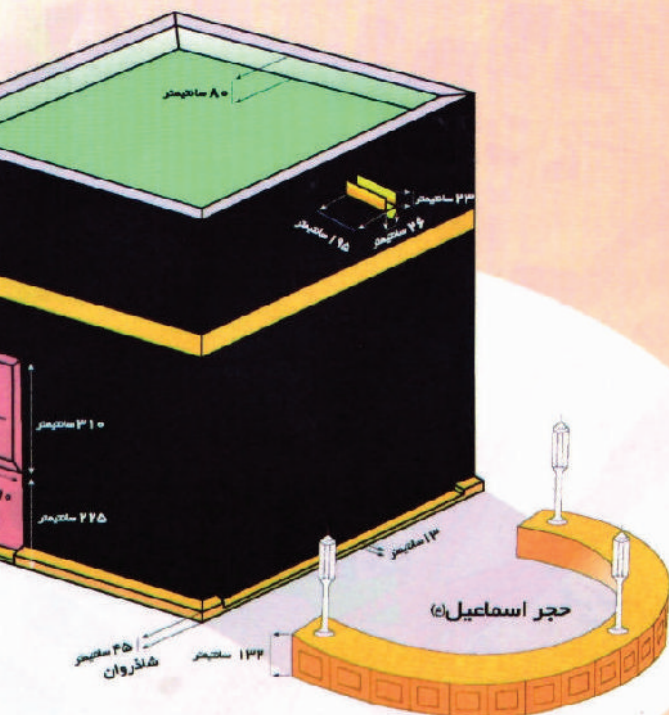
- اورژانس ۹۹۷
- پلیس ۹۹۹
- مبارزه با مواد مخدر ۹۹۵
- حوادث ترافیکی ۹۹۳
- امنیت راه ها ۹۹۶
- آتش نشانی ۹۹۸
- اطلاعات تلفن ۹۰۵
- مرکز خدمات تلفن ثابت ۹۰۷
- مرکز خدمات تلفن همراه ۹۰۲
- تلفن امدادمکه (رایگان) ۸۰۰۱۱۶۰۰۵۵
- تلفن امداد مدینه (رایگان) ۸۰۰۱۱۶۰۰۵۴

الحرم

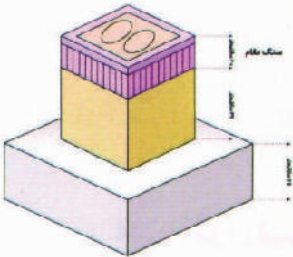
ابعاد کعبه شریفہ

و محدوده مطاف

ایمان مقام اثر الهیوم (ع)

140 ساتیمتر

حجر الاسود

11 ساتیمتر

نقطه شروع و پایان طواف

حطیم

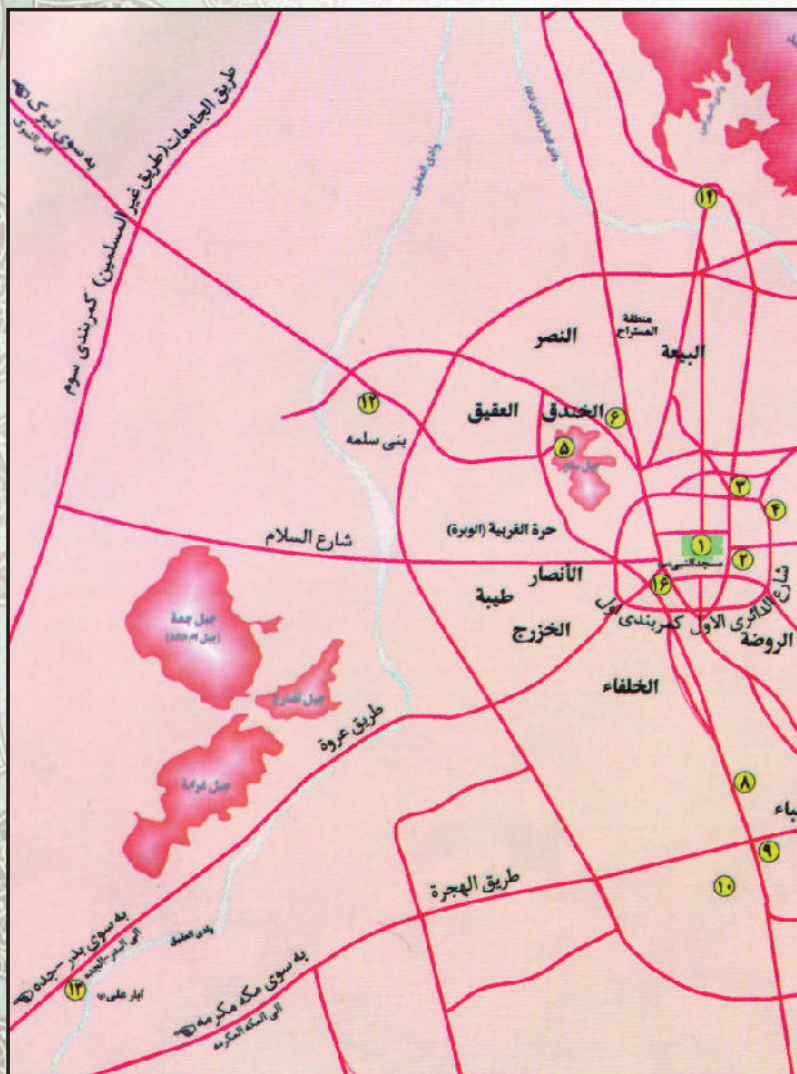

مقام ایر اهیوم (ع)

اماكن متبركه مدينة منوره

- ١ مسجد النبي (ص)
- ٢ قبرستان بقمع
- ٣ مسجد ابوذر
- ٤ مسجد الاجابه (مباهاله)
- ٥ مساجد خندق (سبعه)
- ٦ مسجد الرايه
- ٧ مشربه ام ابراهيم (ع)
- ٨ مسجد جمعه
- ٩ مسجد قبا
- ١٠ مسجد التوبه
- ١١ العريض
- ١٢ مسجد القبالتين
- ١٣ مسجد شجره (الميقات)
- ١٤ مقبره شهداى احد
- ١٥ مسجد فضيخ
- ١٦ مسجد غمامه

مدينة كربلاء
طريق الجامعات (طريق غير المسلمين) كربلاء سوم
طريق كربلاء

البيعة
منطقة
النصر

الخطافي العتيق

بنو سلمه

شارع السلام

حرة الغربية (الوبرة)

الأنصار
طيبة
الخرزج

سجن كربلاء
الروضة الكبرى الأولى كربلاء
الخلفاء

جبل جنة
(جبل جنة 1000 م)
جبل طارق
جبل طرابية

طريق عروة

طريق الهجرة

طريق كربلاء
طريق كربلاء
طريق كربلاء

طريق كربلاء
طريق كربلاء
طريق كربلاء

یادداشت

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page below the title.

یادداشت

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page below the title.

یادداشت

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page below the title.